VIENYBĖ

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

LV. METAI 12 N. PENKTADIENIS, 1941 M. KOVO (MARCH) 21 D., BROOKLYN, NEW YORK. KAINA 5 CENTAI

Ar ne laikas pradėti galvoti apie visuotiną Amerikos lietuvių seimą? Būtų gerai, kad šiuo klausimu pasisakytų mūsų veikėjai, organizacijų vadai ir laikraščių redaktoriai.

DABAR

Dovana Vienybei
Benito Mussolini
Kodėl negalėtų
Malonės paaiškinti

JUOZAS TYSLIAVA

Vienybei reikalinga nauja raidžių rinkimo mašina.

Jau beveik visi Amerikos lietuvių laikraščiai įsigijo naujus linotipus ar intertipus. Tas mašinas įsigyti, berods, padėjo patys skaitytojai. Nesakykite, kad jūs, Vienybės draugai, esate blogesni už kitus.

Praėjusį mėnesį Vienybė minėjo 55 metų sukaktį. Kodėl, šia proga, Vienybės skaitytojai, susidėję, negalėtų padaryti tai, ką jau pirmiau yra padarę Draugo, Laisvės, Darbininko, Vilnies ir Amerikos skaitytojai?

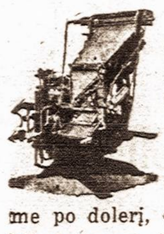

Štai naujos raidžių rinkimo mašinos pavyzdys! Dovanokime ją Vienybei. Sumeskime po dolerį, o Vienybė prabils į mus naujomis, gražiomis raidėmis, puikia tobula technika.

Aš aukoju paskutinį dolerį. Kas daugiau?

* * *

Ar žinote, kodėl Benito Mussolini buvo nuvykęs į Albaniją?

Nuo to laiko, kai fašizmo kurmių kompanija pasitraukė iš Pindos kalnų, iš graikų žemės, Romos diktatorius keitė net keturis to fronto vadus. Bet graikai — nė iš vietos. Todėl buvęs kalvio sūnus, pagaliau, nutarė įšmėginti savo laimės kūjį.

Tik įsivaizduokite. Net keturi žymiausi Italijos strategai negalėjo įveikti graikų. Bet... jeigu pats Mussolini įsakys.... O ką gali žinoti, kada velnias juokiasi. Jeigu italams staiga pasiseka. Tada (o, mama mia) Juliaus Cezario pavyzdžiu, Benito grįžta į Romą, kaip didžiausias strategas ir didvyris...

Bet... Ach, tas prakeiktas "bet", diktatoriui kaštavę 50 tūkstančių juodmarškinių.

* * *

Lietuvos pasiuntinys Washingtone siuntinėja savo pranešimus. Prezidentui Smetonai atvykus į Ameriką, ministras P. Žadeikis ir šiuo reikalu atsiuntė pranešimą. Rašydamas apie prezidentą Smetoną, tarp kita ko, ministras Žadeikis sako:

"Jis ketina keliauti, kad pažinti Ameriką ir amerikiečius. Vykdamas į vakarus, jis ketina apsilankyti ir Amerikos sostinėje Vašingtone, bet neapsigyventi ten, kaip spaudoje klaidingai buvo rašyta."

Tiesa, kad spaudoje buvo pranešta, apie prezidento Smetonos apsigyvenimą Washingtone, Lietuvos pasiuntinybės rūmuose. Bet kodėl tas pranešimas buvo klaidingas? O vis dėlto...

— Kodėl prezidentas Smetona negalėtų apsigyventi Lietuvos pasiuntinybės rūmuose, Washingtone?

PINIGUS GALIMA SIŲSTI, TIK NEGALIMA GAUTI

KAUNAS.—Oficiozas "Tarybų Lietuva" aprašinėja dar vieną naujosios "tvarkos" perlą. Pasirodo, kad žmonės negauna pinigų pagal pašto perlaidas. Kai gyventojai nueina į pagal pranešimą į paštą atsiimti pinigų, tai pareiškiama, kad "perlaida yra, bet pinigų nėra." Pav., Balbieriškio pašte viena mokytoja kelis kartus klampojo net 7 kilometrus, kad atsiėmus pinigus, bet pašte nebuvę pinigų, nors pranešimas jau seniai atsiųstas. Laikraštis pastebi: "Tokių nusisikundimų pasitaiko ir kitose pašto įstaigose."

LIETUVIŲ SUTAUPOS MASKOLIJAI

KAUNAS. — Lietuvoje panaikintos ligšiolinės valstybinės taupomosios kasos, į kurias žmonės mielai nešdavo savo sutaupas. Į Lietuvos valstybinių taupomųjų kasų vietą atėjo maskoliškosios, kurios dabar rinks Lietuvos žmonių pinigus ir siųs į Maskoliją. Bet galima iš anksto pranašauti, kad maskoliai nedaug ką surinks, nes ir šiaip žmonės velka badmirio gyvenimą iš mokamų atlyginimų, turint galvoje pragyvenimo brangumą.

MOKI MASKOLIŠKAI GAUSI DARBĄ

KAUNAS. — "Eltai" reikalingi specializuoti vertėjai iš rusų į lietuvių kalbą, turį literatūrinio ar žurnalistinio darbo stažą.

Lengvas dabar pasidarė redaktorių darbas: spėk išversti į lietuvių kalbą visą tą šlamštą, kuriuo aprūpina Maskva!

'Aš atvežiau nepriklausomos Lietuvos vėliavą'

SVEIKAS, LIETUVOS PREZIDENTE!

Lietuvos prezidentui A. Smetonai priimti, Pierre viešbuty, New Yorke, kovo 13 d. buvo iškilmingas bankietas, kuriame dalyvavo svečių iš visų kolonijų. New Yorko lietuvių jaunimo vardu, prezidentą Smetoną sveikina Ona Vaivadaitė.

PASAKĖ LIETUVOS PREZIDENTAS ANTANAS SMETONA JO PRIĖMIMO BANKIETE, NEW YORKE, KOVO 13 D.

NEW YORK, N. Y. — Kovo 10 d. liks Amerikos lietuviams istorinė diena tą dieną į Kolumbo kraštą pirmą kartą atsilankė Lietuvos Valstybės Galva. Į mūsų tautos trečdalio gyvenamąją žemę atvyko garbingiausias lietuvių tautos sūnus, vyriausias laisvės kovų vadovas, nenuilstantis tautinės sąmonės skleidėjas, žymiausias mūsų publicistas rašytojas, pirmasis ir ilgametis Lietuvos Respublikos Prezidentas Antanas Smetona su Ponia. Atvyko ne pas svetimuosius, tik pas savuosius, pas mylimus savo brolius ir seseris lietuvius. Šis gražus tarpusavio santykis su nuoširdžia meile, pagarba ir atsidavimu pasireiškė nuo pat pirmos dienos. Kitaip ir negali būti baisios tragedijos prislėgtoje mūsų tautoje. Jau tas reiškinys lemia lietuvių tautai šviesią ateitį.

Šiandien netenka stebėtis iš tokio kilniausios lietuviškos asmenybės įvertinimo. Antanas Smetona yra tas pat visiems lietuviams. Garbingoje Lietuv. kariuomenės kapitono uniformoje turėjau laimės daugelu atvejų lydėti Lietuvos Prezidentą, keliaujant po Tėvynės žemę į įvairias iškilmes 1927-30 metais. Mačiau kaip lietuviai ir kitataučiai mylį savo valstybės vadą, kiekvienoje vietoje skirtingai savotiškai pagerbdami jį. Prezidentas mylėjo savo liaudį, atsiskirdavo nuo savo palydovų ir ilgai kalbėdavosi su senais bei jaunais ūkininkais, kumečiais ir darbininkais, ypač teiraudamasis pas juos kas vietoje yra taisytina, ko trūksta ir ko reikia jaunajai savai valstybei. Iš tų vado pasikalbėjimų su plačiaisiais visuomenės sluoksniais paskiau kilo nesibaigianti eilė naujų reformų, kurios ilgainiui nuostabiai kūrė lietuviškąją pažangą ūkyje, dirbtuvėse, prekyboje, ginkluose, jėgose ir valstybės aparate. Tą pažangią ir turtėjančią Lietuvą pernai užmynė žiaurusis aziatiškas Rusijos imperializmas. Tauta liko pavergta, bet jos vadas nepasidavė tironijai ir tiktai pasitraukė į laisvąją Amerikos Lietuvą.

Taigi, kaip mūsų Tėvynėje, taip ir šiame krašte lietuviai Amerikos vartuose, New Yorke, nors nuliūdę dėl Lietuvos nelaimės, betgi entuziastiškai sutiko savo vadą A. Smetoną, — tą gyvąjį Lietuvos Nepriklausomybės simbolį, kurį kruvinoji Maskva atkakliai stengiasi sunaikinti, net jo raštus ir paveikslus degindama. Tuščios pastangos: kas Rusijai nemiela — tas lietuviams brangu. Keturi šimtai žymiausių Amerikos lietuvių supiaukė kovo 13 d. į puošniausią New Yorko viešbutį Hotel Pierre sutikti ir pasveikinti mylimą senąjį mūsų tautos vadą ir p. Zofiją Smetonienę. Čia sugūžėjo iš tolimiausių miestų atvykę jauneji mūsų veikėjai, darbščiosios lietuvės, tautinės dirvos veteranai, (k. a.: kun. Židanavičius, Gegužis, Lopatto, Birštonas, Ambraziejus, Pivorūnas, Jurgelionis, Ambrozevičius), lietuviškos dainos skleidėjai, žymūs profesionalai, verslininkai, bankininkai, ir fabrikų darbininkai — plačios ir margos mūsų visuomenės atstovai, lietuviškojo gyvenimo ramsčiai. Lietuvos diplomatinių įstaigų vadovai. Būrys mūsų tautai nusipelniusių amerikonų—profesorių, teisėjų, politikų. Didžioje gražioje salėje ant sienos nukorusios milžiniškos Lietuvos ir Amerikos vėliavos reikšmingai atstovavo mišriam sambūriui. Dvi tokios pat vėliavos stovėjo už garbės stalo. Salėse reiškėsi nepaprasta nuotaika, kur sprogo milžinišku entuziazmu, kai uniformuotas legijonerius su lietuvaitėmis tautiniais rūbais tiesė kelią garbingiesiems svečiams.

Po ilgo griausmingo plojimo sutikimo komiteto vadovybė kiekvieną skyrium pristatė Lietuvos Prezidentui ir p. Smetonienei, kurie maloniai paspaudė šimtus džiaugsmingai tiesiamų rankų. Teko stebėtis, kad Prezidentui daug pavardžių buvo žinomos ar girdėtos ir kad jis kalba angliškai.

Baigiant pokylio vakarienę, sutikimo k-to pirm. dr. Vencius pasakė jautrią įžanginę sveikinimo kalbą ir vedė pokylio programą. Paminėjęs daugybę žymiųjų veikėjų, laiko taupumo sumetimais pakvietė keletą jaunosios kartos atstovų, kurie pasveikinę vieningai kėlė Lietuvos Nepriklausomybės reikalą ir prašė įgudusį tautos vadą toliau tebevadovauti laisvę pamilusiai ir jos vėl trokštančiai tautai. Adv. V. Laukaitis po kalbos įteikė Marylando valstybės gubernatoriaus O'Connor ir Baltimorės sveik. raštus. Moterų Vienybės vardu pasveikino jos pirm. Strumskienė. Amerikos red. Laučka jautrioje patrijotiškoje kalboje ragino visus lietuvius siekti tautinės vienybės kovoje dėl nepriklausomybės. Vienybės red. Tysliava pakartojo garsaus prūsų sukilėlio Montės žodžius, kad mes kaip žmonės panašūs esam į darbščiųjų bičių avilį, kur reikalingas vadas, ir stipriai jausmingai teigė, kad ir letuviams reikalingas vadas senos tėviškės vadavimui. Tauta išgyveno daug nelaimių—išgyvens ir šią. Senas mūsų laisvės kovotojas šiandien su mumis. Su šiuo vadu Amerikos lietuvių milijonas atneš tėvynei laisvę. Dirvos red. Karpius pabrėžė, kad dabar, kaip niekad pirma, mums ypatingai reikia vieningo darbo siekiant Lietuvos Nepr-bės.

Lietuvos žydų vardu sveikino J. Frenkelis. Latvių vardu H. Lielnors sveikino Lietuvos Nepr-bės kūrėją, lietuvių tautos vadą ir ilgametį Prezidentą, reikšdamas viltį netrukus išgirsti reikšmingą Pr-to balsą Pabaltijos tautų nauda. Latviai eis išvien su lietuviais siekiant laisvės ir naujos santvarkos pasauly, kad visos tautos būtų laisvos. Ruoškimės tai kovai mūsų tautų išvadavimui.

Estijos pasuntinys min. J. Kaiv pareiškė: "turiu garbės pasveikinti Lietuvos Prezidentą Amerikos estų vardu. Mūsų kraštai maskolių užpulti ir pavergti. Maskva stengiasi sugriauti Pabaltijo tautų susi-

(Nukelta į 7 puslapį)

BEDIEVIŲ FABRIKAI

KAUNAS. — Vilkijoje įsteigtas maskoliškųjų bezbožnikų organizacija. Bolševikų partija nusistačiusi tokias organizacijas steigti visame krašte. Mat kitados bedieviai atsirasdavo patys, o dabar reikia juos gaminti.

PREZIDENTAS PASKYRĖ KOMISIJĄ INDUSTRIJAI NUO STREIKŲ SAUGOT

Komisijoje darbininkai ir darbdaviai turės po keturis atstovus, o vyriausybė – tris.

WASHINGTON. — Prezidentas Roosevelt sudarė iš vienuolikos asmenų specialę komisiją, kuri pavadinta Tarpininkavimo Taryba Tautos Gynimui. Tai komisijai pavesta rūpintis, "kad visi tautos gynimui reikalingi darbai eitų be pertraukos ir su didžiausia skuba". Aiškiau sakant, komisija turės žiūrėti, kad streikai nesulaikytų karo reikmenų gaminimo.

Komisijos trys nariai atstovaus vyriausybę, keturi—darbininkus ir keturi — darbdavius.

Komisijos pirmininku paskirtas šaukimo į kariuomenę direktorius Clarence A. Dykstra. Kiti du nariai, atstovaują vyriausybę — William H. Davis, advokatas iš New Yorko, ir Dr. F. P. Graham, North Carolina universiteto prezidentas.

Darbininkus atstovaus George Meany, AFL sekretorius, George M. Harrison, Geležinkeliečių ir Laivininkų unijos pirmininkas, Philip Murray, CIO prezidentas ir Thomas Kennedy, anglakasių unijos sekretorius.

Darbdavių atstovai: W. C. Teagle, Standard Oil Co. pirmininkas; E. Meyer, laikraščio The Washington Post leidėjas; C. Ching, U. S. Rubber Co. viceprezidentas.

Kl. Jurgelionis atleistas iš Tėvynės redaktoriaus pareigų. Kurie to norėjo, rodos, dabar turėtų būti patenkinti. Bet kur tau! Pavyzdžiui, Naujosios Gadynės Strazdas net šitokį absurdą skelbia:

"Keistu būdu Kleofas Jurgelionis pasidarė Juozo Tysliavos mokiniu."

Žinoma, mes nesiginčysime su žmogum, kuris staiga ima ir susmunka nuo koto. Tuščia jo. Bet...

Ar tiesa, kad Naujienos, Naujoji Gadynė ir Keleivis, sutartinai, būtų turėję pulti SLA Pild. Tarybą, jeigu ši nebūtų atleidusi Kl. Jurgelionio? Ar tiesa, kad St. Strazdui yra pavesta cenzūruoti Prano Bajoro redaguojamą Tėvynę?

Naujosios Gadynės administratorius malonės mums paaiškinti.

ITALIJOS KARALIUS NORI BAIGTI KARĄ; MUSSOLINIO ĮTAKA MAŽĖJA

Karalius Viktoras Emanuelis tariasi su popiežium. Italioje bijomasi sukilimo.

ROMA. — Iš patikėtinų šaltinių pranešama, kad Italijos karalius Viktoras Emanuelis nuolat tariasi su popiežium Piju XII dėl taikos įvykdymo Europoje. Tiems pasitarimams dedama didelės svarbos dar ir dėl to, kad karalius Viktoras Emanuelis, kurį ikšiol buvo aiškiai užstelbęs Mussolini visuose valstybės reikaluose, dabar pradeda rodyti savo autoritetą. Taip, neseniai karalius paskyrė į atsakingą tarnybą maršalą Pietro Badoglio, kurį Mussolini buvo pašalinęs iš karo vadovybės už nepasisekimus Graikijoje.

Karaliaus numatomus taikai planus rems popiežius ir viso pasaulio katalikai. Priešingis, suprantama, tik Mussolini su savo pritarėjais. Jei karalius turės stiprios paramos, Mussolini gali būti pašalintas iš diktatoriaus pareigų.

Karaliaus svarbiausias noras — pasitraukti iš karo, kol Italijos dar nepasiekė visiškas griuvimas. Kita priežastis esanti ta, kad Italijos gyventojai pradeda nerimauti ir galima tikėtis rimtų sukilimų, jei įvyktų dar didesnių nepasisekimų karo frontuose.

VOKIEČIŲ BOMBOS GRIOVĖ LONDONĄ BE PALIOVOS PER KIAURĄ NAKTĮ

Didžiausias šią žiemą vokiečių antskridis smarkiai apgriovė Londoną ir apylinkes.

LONDON. — Pereito trečiadienio visą naktį vokiečių lėktuvai be paliovos mėtė sunkiąsias bombas į Londoną. Šis antskridis buvo didžiausias iš visų šiemet buvusių puolimų. Gausūs būriai atskrido ties Londonu iš visų pusių vos vakarui prasidėjus ir uždegė miestą daugelyje vietų.

Bombordavimas tęsėsi visą naktį. Daug namų sugriauta ir žmonių užmušta. Nemaža aukų dar ir dabar neatkasta iš po griuvėsių.

Bombos pataikė į keturias ligonines. Vienoje ligoninėje, kur gulėjo 1,200 ligonių, nuo bombų išbiro visi langai ir žuvo keletas ligonių. Likusius teko gabenti kitur.

Gimdančiųjų ligoninė visiškai sugriauta, bet moterys visos išsigelbėjo.

Visas miestas buvo apibertas padegančiomis bombomis. Sprogstančių ore zenitinių patrankų šovinių šukės biro į gatves, lyg geležinis lietus.

KAM RUPI LENINAS

GRINKIŠKIS. — Grinkiškyje buvo surengtas Lenino mirties sukaktuvių minėjimas. Apie Lenino gyvenimą ir darbus kalbėjo šie "draugai": Israel ir Sivanov.

BALSAS IŠ GYVŲJŲ KAPO

STATE SANATORIUM, Md. — Nors keista šio rašinio antraštė, bet mums, šios sanatorijos įnamiams, ji kaip tik pritinka. Mat mes, kurie šioje įstaigoje apgyvendinti, esame kandidatais į kapus. Mes čia esame vien džiovininkai; mūsų liga ilga ir retai išgydoma: iš šimto vos keletas visiškai pasitaiso ir atgauna pilną sveikatą. Be to, mūsų sanatorija yra toli nuo visų miestų, aukštuose kalnuose, dėl to ir pavadinimas "gyvųjų kapai" šiai įstaigai tinka.

Arčiausias nuo čia miestas — tai Baltimore, 70 mylių atstume.

Sanatorijoje esama 600 džiovininkų ligonių įvairių tautų ir visokių pažiūrų. Nėra tik žydų ir negrų.

Lietuvių šioje sanatorijoje yra 12, jų tarpe 2 moterys. Silpnieji ligoniai laikomi didžiulėje ligoninėje, o stipresnieji, ar atgaunantys sveikatą laikomi devyniuose pastatuose (šekėse), kurių penki vyrams, o keturi moterims. Tie pastatai — tai tik palapinės, kitaip sakant pašiūrės nuo lietaus apsisaugoti. Tose pašiūrėse reikia nakvoti visų keturių vėjų glostomiems. Daktarai sako, kad toks tyras oras gydo mūsų ligą, nes kitokių vaistų nėra.

Yra dar ir kita ligoninė, kurioje laikoma 80 abiejų lyčių vaikučių. Jiems yra ir mokykla.

Įstaigoje yra ir bažnyčia, į kurią sekmadienių rytais atvažiuoja katalikų kunigas išpažinties klausyti ir pamaldų laikyti. Po katalikų pamaldų toje pat bažnyčioje laikomos ir protestoniškos pamaldos.

Gyvenimas sanatorijoje labai nuobodus. Ligonių daugumą neturi nei giminių, nei draugų. O kurie dar turėjome draugus, tai per ilgą laiką jie pradeda mus pamiršti. Kai sekmadieniais atvažiuoja iš Baltimore ekskursinis autobusas, tai mes visi einame to buso pasitikti. Kurie susilaukia lankytojų, tai tie džiaugiasi ir jaučiasi kiek laimingesni. O kiti grįžta nusivilę, su tuščiomis rankomis ir liūdnomis mintimis.

Valgį ir guolį čia gauname veltui, bet drabužius ir kitus asmens reikmenis turime įsigyti patys. Čia yra pačios įstaigos užlaikoma krautuvė, kurioje galima gaut visų reikmenų daug pigiau, negu mieste, bet kaip gauti, jei kas neturi pinigų? Tas eidamas pro krautuvę tik užsimerkia ir giliai atsidūsėja.

Lietuvių nors nedidelis būrelis, bet gražiai sugyvena, dažnai susieina ir pasikalba, mintimis pasidalina. Jei kuris gauna iš kur kokį daiktelį, tai mielai dalinasi su kitais. Neretai tenka visiems dalintis vienu cigaretu. O dėl to nuobodumo kaip tik labai norisi rūkyti.

Laikraščių čion ateina du —Vienybė ir Dirva. Skaitome visi pasidalindami.

Mūsų didžiausis noras — gauti žinių iš gyvųjų pasaulio. Dėl to prašome visų geros širdies lietuvių, kad nepamirštų mūsų šiuose gyvųjų kapuose. Prašome aplankyti mus bent laiškeliais, ar atsiųsti mums kokią atliekamą knygutę, ar brošurėlę — tas mums paįvairintų nuobodumą. Prašome. O jei kas iš pasiturinčiųjų paaukotų mums kokį centelį, tai jau jaustumės tikrai laimingi, galėdami ar puspadžius pasikalti, ar skustuvams peilukų nusipirkti, ar muilo gabalėlį įsigyti. Už tą mes atsilygintume tik nuoširdžiausia padėka ir linkėjimais, kad nė vienam žmogui netektų sirgti šia baisia liga.

Peter Yankus, Pav. 6,
State Sanatorium, Md.

HARTFORDO LIETUVIŲ VYRŲ CHORAS
Šis naujas lietuvių choras Conn. valstybėje dainuos pramogoje kovo 30 d. New Britaine

RUOŠIAMI MOKYTOJŲ KURSAI

NEW HAVEN, Conn. —Neseniai įvyko SLA IV apskrities lietuvių kalbos kursų komiteto narių susirinkimas, kuriame dalyvavo komiteto nariai; pirm. W. M. Chase, iš Hartfordo; vice-pirm. M. J. Vokietaitis ir raštininkė J. Dičkienė, new haveniečiai; kasininkas J. Žemantauskas, waterburietis; nariai Ona Marcinkevičienė, bristolietė; Zimkienė ir Gailiunienė, newhavenietės; svečiai veikėjai: M. Kvaratiejus, Zimkus, Gailiunas, Kipaitienė ir Kripaitis — visi lietuviškų mokyklų uolūs rėmėjai, new haveniečiai.

Komiteto nariai nutarė atdaryti mokytojų kursus, kad paruošti mūsų mokykloms mokytojų. Kursų vedimui numatyti du kandidatai Dr. J. Rymavičius ir mokytojas p. J. Poškus, Jr. Nutarta surengti mokyklų naudai ir mokiniams išvažiavimą vasaros metu; gi mokslinio programo praplėtimui įvesti meniškų pamokų programą visose veikiančiose Conn. valstijoj SLA liet. kalbos kursų vakarinėse mokyklose, lavinti mokinius dainavimo, lietuviškų šokių, vaidinimų etc. Žodžiu, komiteto nariai pasiryžę uoliai dirbti, kad mūsų lietuviška mokykla veiktų sekmingai mūsų valstybės lietuvių kolonijose.

Po posėdžio komiteto narius ir svečius gražiai pavaišino p. Vokietaitienė skaniais pietumis. Žodžiu, šis posėdis buvo įspūdingas, malonus ir nutarimais labai svarbus.

V. Korespond. M.

SCRANTON, PA.
Vienybės atstovas
W. A. MEŠKŪNAS
132 W. Market St.

LIETUVIŲ PRAMOGA CONNECTICUTE

ISABELĖ JĄNKELIŪNAITĖ

NEW BRITAIN, Conn. — Seniai laukiamas lietuviškos mokyklos komiteto gražus koncertas ir spektaklis **Tuščios Pastangos** jau arti. Ši meniška graži pramoga bus kovo 30 dieną, 2-rą val. po pietų, lietuvių svetainėje 354 Park Street. Iš pasikalbėjimo su garsios Vaičiūno komedijos Tuščios Pastangos derigenturežisieriu p. J. Luku patirta, kad visi artistai pasruošę žavėti publiką savo vaidinimu.

Koncertinės programo dalies solistai, Sintautai ir Isabelė Jenkeliunaitė, savo vokališkų talentų visus žavės, nes šie dainininkai turi gražų dainų rinkinį šiam koncertui.

Pirmu kartu pasirodys mūsų sceoje Hartfordo Liet. Vyrų choras po vadovyste p-lės Isabelės Jenkeliunaitės. Taipgi rimtai pasirengė vietos lietuviškos mokykos mergaičių choras po vadovyste savo mokytojos Jenkeliunaitės.

"V." Korespd. M. Č.

NAUJAS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS KANADOJE

TORONTO. — Šių metų vasario mėnesį pasirodė naujas mėnesinis, lietuvių kalboje, Kanadoje, leidžiamas mimeografuotas laikraštis Nepriklausoma Lietuva. Laikraščio leidėjų šūkis: Už išlaisvinimą Lietuvos, už ištikimybę Kanadai, už santarvės pergalę! Tai yra daug ir viskas pasakyta.

Įžangos žodyje laikraščio leidėjai paaškina tokio laikraščio reikalingumą ir ten pat nurodo, kad laikraštis neturi tikslo ir negali pavaduoti amerikiečių spaudos, kuri ligišiol taip gražiai pasitarnavusi kanadiečiams lietuviams. Nepriklausoma Lietuva reiškia vilties, kad amerikiečių lietuvių spauda ir ateityje būsianti skaitoma lietuvių Kanadoje, nes naujagimis būsiąs redaguojamas srovinio pakantumo dvasioje. Tai labai graži rekomendacija. Nepriklausoma Lietuva būsiąs visų kanadiečių laikraštis, išskyrus komunistus.

Laikraštis žurnalo formato, 22 puslapių, įvairaus turinio, skoningai leidžiamas, visai padoria lietuvių kalba. Pirmame numeryje yra patriotiniai-politinių straipsnių ir poezijos ir jūmoristikos ir spaudos bei įvykių apžvalgos.

Laikraščio kaina metams $1.00. Leidžia Kanados Lietuvių Taryba. Antrašas: Box 40, 324 Queen Str., West Toronto, Canada.

Nepriklausomai Lietuvai, reikia manyti, pavyks išaugti į didesnį organą. Gražios pastangos sveikintinos.

Šia proga pažymėtina, kad kanadiečiai lietuviai, Lietuvos Generalinio konsulo Kanadoj, p. Grant-Suttie labai rūpestingai užjaučiami, globojami ir paremiami. Reikia manyti ir šis kilnus sumanymas, leisti laikraštį neapsiėjo be jo padrąsinimo ir paramos. Tai konsulas tikrai daug Lietuvai nusipelnęs.

LIETUVOS KONSULATO ČIKAGOJE IEŠKOMIEJI ASMENYS

Giminės ir pažįstami okupuotoje Lietuvoje ir užsieny ieško savo giminių ir pažįstamų. Ieškomieji asmenys šie:

1. BALKUS, Andrius Jonas, kilęs iš Genionių km., Trakų apskr. Paskutiniu laiku gyveno Chicagoje.

2. JOFFE, Bencijanas, Abraomo-Simono sūnus, kilęs iš Vilniaus. Amerikon atvykęs 1918 m. Gyveno Winnebago, Wis.

3. KUBEKAITĖ, vardas nežinomas. Kilusii iš Trakų apskr.

4. KURTAUTAS (Kurtoftas), Juozas, gimęs Kaune. Amerikon atvykęs pirm Didžiojo Karo. Gyvenęs "Dolvilla(?)" mieste, Illinois valst. Taipgi buvo žinomas kaipo Juozas Rimkevičius.

5. MIKALAUSKAS, Dr. Antanas. Gyvenęs Kaune, Klaipėdoje ir Berlyne. Praeitais metais atvykęs Amerikon.

6. PODRIBONIS, Bronislovas. Amerikon atvykęs 1910 m. Gyveno Garden Ave., Hamilton, Ohio.

7. PUKIS, Jonas, sūnus Jono. Atvykęs Amerikon 1909 m., gyveno Coles, Illinois.

8. RADŽIUNAS, Kostas (Gust Rogers). Gyveno Chicagoje. Jam yra laiškas iš Vokietijos.

Ieškomieji asmenys arba juos pažįstantieji yra prašomi tuojau atsiliepti. Reikalas svarbus ir skubus.

LIETUVOS KONSULATAS
30 No. La Salle St. Chicago, Illinois.

WATERBURY, Conn.
Vienybės atstovas
J. ŽEMANTAUSKAS
130 Congress Ave.

DOMINICK CAFE
D. BARBERAVIČIUS, sav.
Restauranas, Baras
ir šokių salė
112 Green Street
Worcester, Mass.

Skaityk ir Garsinkis
LIETUVIŲ NAUJIENOSE
MĖNESINIS ŽURNALAS
Kaina $1.00 už du metus
"Lietuvių Naujienos"
(J. Gustis, leidėjas)
332 NO. 6-TH STREET
PHILADELPHIA, PA.

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĘ

See WOODSTOCK TYPEWRITER

T. MATAS
Real Estate
43 Fox Street
Waterbury, Conn.
Tel.: 4-6036

Hartford Ave. Lunch
A. ŠVIRINAS, sav.
Geriausios rūšies likeris, vynas ir alus
Mūsų restaurane patiekiamas puikiausias maistas
Visados draugiška nuotaika, skubus ir geras patarnavimas.
36 Hartford Avenue,
New Britain, Conn.
Tel.: 6639

Viktoras Abečiūnas
Lietuviški skilandžiai, dešros, bekonai ir kitokie geriausios rūšies produktai išvažiojami po visas Connecticut lietuvių kolonijas.
Reikalaukite šių tikrai gardžių ir gerų produktų pas savo vietinį bučerį.
385 Park Street,
New Britain, Conn.
Tel.: 1481

Flower
GREENHOUSE
1163 Stanley St. New Britain Ct.
C. GEDRAITIS, sav.
Įvairiausios rūšies gėlių įvairiausioms progoms galite gauti šiame didžiausiame gėlyne
Tel.: 3826-W

Universal Package Store
M. S. DAUNIS, sav.
Įvairiausių rūšių degtinė, vynas ir alus
Kreipkitės į mus — geriausias patarnavimas.
235 Elm Street,
New Britain, Conn.
Tel.: 2036

STANLEY GRILL
PAUL USONIS, sav.
RESTAURANAS IR BARAS
Geriausi gėrimai ir alus
Pirmos rūšies maistas.
KVIEČIAME
642 Stanley Street,
New Britain, Conn.
Tel.: 6872

APDRAUDOS IR TURIZMO BIURAS
- Greitas ir saugus pinigų siuntimas į visas šalis
- Laivakortės greičiausiais laivais į visas šalis
- Generalinė apdrauda—namai, automobiliai ir t.t.
- Nuosavybių pardavinėjimas ir administravimas
- Pilietybės popierų reikalai
- Atliekami visi reikalai, kokiais tik kas kreipiasi
- Notaras—tvirtina visokius dokumentus

A. S. TREČIOKAS
314 WALNUT STREET, NEWARK, N. J.
Kampas Adams St.
TELEFONAS: MARKET 2-4867

ALEXANDER'S
SHAMPOO IR HAIR TONIC CO.
414 WEST BROADWAY, S. BOSTON, MASS.

Už 50 centų jūs galit įsigyti butelį Alexander's Castile-Olive Oil Shampoo, kuriuo ne tik švariai išplaunama galva, panaikinamos pleiskanos, bet ir plaukų spalva padaroma blizganti.

Už kitus 50 centų Jūs, įsigiję Alexander's Hair Refreshing Tonic butelį, dar labiau džiaugsites, nes tuo būdu sustiprinsite savo galvos plaukų šaknis ir galutinai išnaikinsite pleiskanas.

Kaip Shampoo, taip ir Tonic, — abu butelius —mes Jums galime atsiųsti per paštą.

Kreipkitės:

ALEXANDER'S
414 West Broadway, S. Boston, Mass.

Phone Market 3-5795 State Lic. W 65
FULL VALUE PRODUCTS DISTRIBUTORS CO.
39-43 KOMORN ST., NEWARK, N. J.
STASYS BUTKUS, Savininkas

GEO. EHRET'S EXTRA — IŠ KRANO ALUS
Daromas vien tik Ehret šeimos nuo 1866 m.
Alus, — Vynas, — Degtinė
Nespręskite Alų iš Vardo — Tiktai iš Skonio
Bandykite EHRET'S EXTRA Alų
ST. BUTKUS, vienintelis New Jersey valstybėje lietuvis, turintis valdišką leidimą urmu (Wholesale) pardavinėti alų, degtinę ir vyną. Todėl visi užsisakykite sau reikalingų gėrimų per S. A. BUTKAUS kompaniją.

TARZANAS IR TARZELĖ

Edgar Rice Burroughs

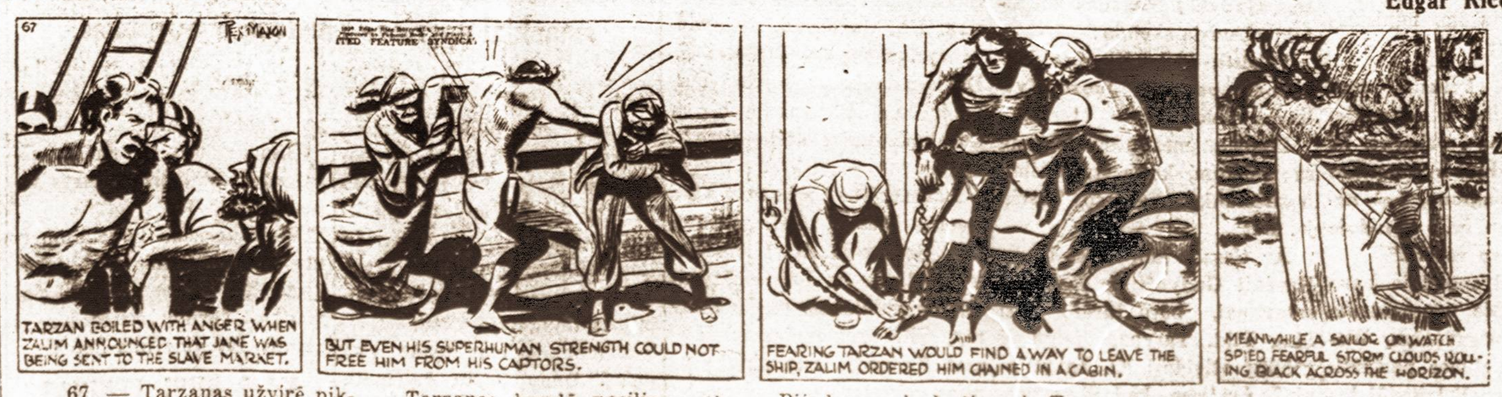

67. — Tarzanas užvirė piktumu, kai Zalimas pasakė, kad Janę išvežė iš laivo parduoti sultanui į verguvę. Ir kas gi nepyktų pamatęs, kad jo mylimą žmoną iš po jo akių nedorėliai veža į nelaisvę? Tarzanas bandė pasiliuosuoti iš nedorėlių rankų. Bet net jo begalinė jėga jam negalėjo pagelbėti, nes keletas stiprių jūreivių jį laikė lyg geležinėse replėse. O Janė buvo vežama tolyn ir tolyn...

Bijodamas, kad stiprusis Tarzanas nesurastų kitokio būdo pasprukti iš laivo, Zalim Khalis paliepė jūreiviams surakinti Tarzano rankas ir kojas grandinėmis ir uždaryti laivo tuščioje kajutėje.

Ir taip, užvaldę laivą, išsiuntę į krantą Tarzano žmoną Janę ir surakinę grandinėmis Tarzaną, Zamim Khalio jūreiviai keliavo į atviras jūras. Tik staiga sargas pamatė ateinant baisią audrą.

Žiūrėkite — Tarzano apysakos tęsinys trečiame puslapyje

CONNECTICUTO VEIKĖJŲ KONFERENCIJA

NAUGATUCK, Conn. – Dėl įvykių Lietuvoje ir čia Amerikoje kyla musų viešame gyvenime labai svarbių klausimų, kurie tegalimi išspręsti tik bendromis jėgomis, bendruose pasitarimuose.

Tam tikslui šaukiama visų Connecticut valstybės veikėjų konferencija kovo 30 d. 2 val. po piet. Linden Park salėje, Union City, Conn.

Greta kitų reikalų, konferencijoje bus aptarta visuotinojo seimo šaukimo reikalas ir nustatyti planai ateinančios vasaros veiklai.

KĄ RAŠO APIE TUBELIENĘ AMERIKONAI

WORCESTER, Mass. — Dienraštis Worcester Daily Telegram kovo 17 d. gražiai aprašė viešąjį lietuvių susirinkimą, kuriame kalbėjo Jadvyga Tubelienė.

Lietuvos ministro pirmininko našlė Jadvyga Tubelienė, —rašo tas laikraštis, — vakar skatino Worcesterio lietuvius pilnai ir aktyviai remti Amerikos Apsigynimo programą.

Ponia Tubelienė —tiesi, gūvi ir aristokratiška — kalbėjo šešiems šimtams lietuvių, susirinkusių Lietuvių Naturalizacijos Klube.

Kalbėjo konsulas

Susirinkime kalbėjo ir Lietuvos konsulas Chicagai Petras P. Daužvardis. Kalbėtojus pristatė miniai tautinio komiteto pirmininkas ir pramogos vedėjas Vitis G. Skrinska.

"Lend-Lease" (pagalbos teikimo) bilius", sakė jaunoka Tubelienė, neitesioginiai užtikrina Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Savo užsienių politika 1941 m. Rooseveltas patarnaus Lietuvai taip, kaip patarnavo Wilsonas 1914 m. Lietuva bus pirmoji valstybė, kuri susilauks nepriklausomybės atstatymo."

Lietuva dėkoja

"Aš noriu pareikšti Amerikai Lietuvos nuoširdžią padėką už tą Lend-Lease įstatymą", sakė kalbėtoja.

Veikli socialiniame gyvenime ir valstybės reikaluose, p. Tubelienė pasitraukė iš Lietuvos į Vokietiją kartu su kitais vyriausybės nariais, kai rusai atsikraustė į Lietuvą pereitą birželio mėnesį.

Ji buvo sustojusi Karaliaučiuje, kol nenusistatė, ar grįžti slaptai į Lietuvą, ar pasilikti saugiame užsienyje. Gavusi pranešimą, kad jos pavardė įtraukta į OGPU "likviduojamųjų" sąrašą, ji nuvyko į Berlyną, o iš ten į uostą iš kur atvyko į New Yorką Graikijos laivu.

Pasyvus pasipriešinimas.

Tubelienės namus Kaune paėmė rusų kariuomenė generaliniam štabui. Lietuva dabar, kaip ir kitos okupuotos valstybės, laikosi masinio pasyvaus pasipriešinimo komunistų viešpatavimui.

Buvusi eksporto tauta, Lietuva dabar pasijuto neturinti nieko, nes rusai išgabeno viską, sakė kalbėtoja. Lietuviams dabar sunku gauti pakankamai maisto.

Rusija visomis jėgomis stengiasi išvengti karo, nes gali daugiau laimėt nekariaudama. Be to, Rusijos vyriausybė bijosi vidujinio sukilimo, dėl to ir nenori pradėti kariavimą.

Dalyvavo pasikalbėjimuose

Po kalbos p. Tubelienė šnekėjosi už scenos su svečiais lietuviškai, prancūziškai ir angliškai. Begalinis patriotizmas blizgėjo jos mėlynose akyse. Juodai apsirėdžiusi, ji visus klausytojus žavėjo savo jumoru ir juokais.

Nors ji neteko savo vyro ir savo šalies beveik tuo pačiu laiku (ministras pirmininkas Juozas Tubelis mirė prieš pat karą), jos įsitikinimas apie Lietuvos išsilaisvinimą pasiliko nepalaužtas.

Vaišės pas worcesteriečius.

Po kalbų, vietos gyventojai Lapinskai, 169 Perry Ave., suruošė savo namuose viešniai Tubelienei ir kitiems svečiams priėmimo puotą. Tubelienė grįžta į Brooklyną pasitarti su savo švogeriu, Lietuvos prezidentu Smetona dėl pagalbos teikimo pabėgėliams ir nukentėjusiems dėl karo lietuviams.

SOLISTAI SINTAUTAI

Dalyvaus New Britain pramogoje kovo 30 d.

LOWELL'IO LIETUVIAI KRUTA

LOWELL, MASS. — SLA. 173 kuopa buvo suruošusi gražų balių DLK Vytauto klube vasario 15 d. Atvykęs iš So. Bostono Ant. Matjoška pasakė labai gražią ir įspūdingą kalbą, kurioje nušvietė nepriklausomos Lietuvos 22 metų gyvenimą. Kalba patenkino visus, nes buvo grynai bešališka ir rimta.

Vasario 22 d. tame pat klube buvo pramoga Tamošauskų 25 m. vedybinio gyvenimo sukaktį paminėti. Svečių buvo tiek, kad netilpo į salę. Jubiliatams duota labai daug dovanų, nes jie labai gerai pažįstami visai apylinkei. Tamošauskas su Andrusaičiu čia laiko duonos kepyklą.

Vytauto klubas, netekęs kantrybės už komunistų akiplėšiškumą, veja raudonuosius laukš. Klubo kantrybė trūko, kai komunistai pareikalavo atiduoti kacapams tuos $50, kuriuos klubas surinko spalių 13 d. Lietuvos pabėgėliams. (V.)

NEW BRITAIN, CONN.
Vienybės atstovas
JOHN POŠKUS, Jr.
462 Park Street

KANADOS LIETUVIAI PASMERKĖ KOMUNACIŲ LIAUDIES BALSĄ

Kovo 1 d. lietuvių parap. salėje įvyko masinis mitingas, kurį rengė K. L. Taryba su tikslu supažindinti Toronto ir apylinkių lietuvius su tik ką atvykusiais iš Lietuvos Kalinauskienės ir Menderio pergyventais įspūdžiais Stalinui okupavus Lietuvą ir kitas Baltijos valstybes.

Publikos prisirinko pilnutelė svetainė, kurioje telpa apie 300 žmonių. Tarybos pirmininkas pasakė įžanginę kalbą, apibudindamas Lietuvos padėtį, kas ją valdo ir kaip Kanados lietuviai komunistai, po L. Balso vadovybe, užgyrė tą šlykščią okupaciją. Vėliau Kalinauskeinė nuosekliai papasakojo savo patyrimus, kaip liaudis gyveno Nepriklausomoj Lietuvoj ir kaip po Stalino okupacija. Mrs. Kalinauskienei baigus, kalbėjo Menderis, kuris irgi patvirtino viską, kas buvo Kalinauskienės pareikšta. Štai pareikštų sakinių santrauka:

Prieš Lietuvos okupaciją Lietuvoje viskas atrodė gražu. Visko pilna, taip maisto taip ir rūbų krautuvių langai pilni. Miestų išvaizda žymiai pagražinta pastatais ir aikštėmis. Lietuvą užplūdus okupantams, Lietuvos liaudis sumišo. Vieni džiaugės, kiti nerimavo, nes žinojo kokia ateitis jų laukia. Rusų kareiviai stebėjosi, kad tokioje mažoje valstybėje galima visko gauti, ir labai pigiomis kainomis, dėl ko jie praminė Lietuvą mažąja Amerika. Dabar komunistai atima žmonių nuosavybes ir jų pinigus bankuose; sustabdo kaimų skirstymą į viensėdžius ir neleidžia kirsti savo mišką net tiems, kurie turėjo vos pusę hektaro. Lietuvoje esantieji karininkai gauna nuo savo žmonių iš Rusijos laiškus, kuriuose sako, būk jų lakraščiai rašo, kad Lietuvoje badas. Kad įrodyti savo gimnėms, būk tas netiesa, tai perkamos šilkinės suknelės ir įvyniojus gabalą dešros, siunčiama į Rusiją kaip įrodymą, kad bado nėra, nes laiškų tas yra pavojinga daryt. Rusai draudžia Lietuvos ukininkams laikyti kiaules, nes būk jos suėda daug grūdų. Dėl komunistų įvestos betvarkės žemės ūkyje, ūkininkai nenori dirbti žemės ir todėl liekti daug žemės neapdirbtos. Laike rinkimų komedijos, komunistai įsako žmonėms susirinkti neva kandidatų pastatymui, bet kada susirenka, tai komisarai perskaito savo pastatytų kandidatų sąrašą ir daugiau nebeduoda niekam statyti kitų kandidatų, tik savuosius paskaito priimtais ir įsako už juos balsuoti. Vienas mokytojas už pareikalavimą pastatyti kitus kandidatus tapo suimtas. Peleckis yra beteisis, nes turi daryti tai, ką jam įsako kacapiški komisarai. Vienas rusų kareivis pareškė: "Rusijos darbininkija kaip vergavo taip ir vergauja. Vien išnaudotojai tapo pašalinti, tai jų vieton atsistojo visoki komisarai, kurie dar aršiau išnaudoja Rusijos liaudį." Okupantai labai kamantinėja norinčius išvažiuoti iš Lietuvos kad ir Kanados piliečius. Vienas tokių buvo neišleistas. Išvažiuojančius smulkiausiai iškrečia, kad neišsivežtų pinigų. Foto aparatus užblombuoja, kad nedarytų nuotraukų skurdaus gyvenimo vaizdų. Važiuodami per Rusiją iki Vladivostoko nėra matę žmogaus tinkamai apsirengusio, su skrybele ir kaklaraiščių, visi vaikšto su apsivėlusiomis "rubaškomis". Ant geležkelio moterys dirba vyriškus darbus. Rusijos žmonėms uždrausta artintis prie užsieniškių pravažiuojančių žmonių, kad nepatirtų kas darosi kitose šalyse. Vladivostoke traukiniui atėjus, vagonai aužrakinami ir laikomi per naktį kaip su nusikalteliais. O ant rytojaus leidžiant į laivą vėl visi keleiviai iškrečiami. Sibiro šalčiai siekia iki 30 Reamiuro žemiau zero.

Užbaigus Menderiui kalbėti, buvo leista paklausimai, kurių buvo labai daug ir įvairių. Bet vienas klausimas tai tenka pažymėti, būtent, buvo klausta, ar tikrai Liaudies Balsas sveikino Kanados lietuvių vardu okupacinę Lietuvos valdžią? Kalinauskienė patvirtino, kad ji pati klausėsi radio programos ir girdėjusi, kaip tą L. B. judosišką sveikinimą pranešėjas skaitęs. Už tokį šlykštų L. B. sauvaliavimą sveikinti visų Kanados lietuvių vardu, iš publikos buvo pasiūlyta ir paremta pareikšti pasmerkimą, kas ir buvo visais balsais priimta.

K. L. T. narys

SUKILĖLIS MONTĖ

BOTHO GRAF V. KEYSERLINGK — VERTĖ L. DAUKŠA

(Tęsinys)

XV

Auštant draugai išsiskyrė. Montė pasuko Ramovės link. Auktuma tuo tarpu nujojo su savo žmonėmis tuo keliu, kuriuo buvo pasitraukę grobikai. Ordino kariai nesirūpino paslėpti savo pėdsakų, ir nors audra vietomis juos buvo sunaikinusi, Auktuma ir Getka visada sugebėdavo juos vėl atrasti. Heilingenbeilio apylinkėje jie rado maišų ir krepšių kuriuos kareiviai, pasidaliję juose buvus grobį iš Valevonos, nerūpestingai buvo numetę. Iš čia jie pasuko Braunsbergo link, persikėlė per Pasargę ir sustojo svyruodami, kur kelią pasirinkti: ar joti toliau tiesiai į Lencu ir Elbingą, ar pasukti kurią kita linkme. Daugelio vežimų vėžės kirto vienos kitas. Keleiviai pasijuto esą bejėgiai. Tačiau čia Getka pastebėjo vieną svarbų dalyką — pėdsakuose dviejų žirgų, kurie buvo nekaustyti. Tai neabejojamai buvo žirgai iš Montės žirgyno. Tad jie leidosi keliauti toliau Braunsbergo link. Po kurio laiko prijojo anglių degintojo lūšną, ir Auktuma nusprendė pasiklausti vieną prie lūšnos stovėjusių vyrų, ar paskutiniu laiku pro šalį nepravažiavęs vežimas su dviem moterim ir palydovais. Vokietis patvirtino ir pridūrė, kad kaip tik pereitą dienatoks vežimas pravažiavęs Braunsbergo link. Auktuma apsidžiaugė; jis nujautė, kad Nomėda yra nugabenta į tenykštį domininkonų vienuolyną, nes jam gerai buvo žinomi fogto santykiai su viršininke Sabina. Jie aplenkė Braunsbergą ir, iš atsargumo atokiai nuo vienuolyno sustoję, tarėsi, kas toliau daryti. Auktuma nusprendė pirmiausia pats eiti pasižvalgyti. Jis kiek galėdamas pakeitė savo drabužius, pasistengė būti panašesnis į elgetą ir po to prisiartino prie vienuolyno. Jis tikėjosi, kad jo persirengimo niekas nesupras. Tas pasitikėjimas neapvylė, tačiau mėginimas ką nors patirti apie Nomėdą buvo bergždžias. Matyt, jis savo stačiais klausimais pasirodė įtariamas, nes tik jam gavus valgio ir gėrimo, vienuolyno durys tuoju prieš pat jo nosį užsidarė. Tik vienas dalykas jam pasisekė nustatyti: iš vyriškos įgulos vienuolyne galėjo būti daugiausia keturi kareiviai, ir dėl to didelio pasipriešinimo nebuvo ko bijoti. Nepatenkintas jis jau norėjo grįžti atgal, bet staiga prie pat vienuolyno vartų pamatė skepetaitę, kabėjusią vieno krūmo šakose. Jis tučtuojau pažino, kad tai buvo skepetaitė, kurią jis kadaise buvo padovanojęs Ualgai. Jo širdis suvirpo iš džiaugsmo, ir jis nuskubėjo pas savo būrį. Abejonės dabar išnyko, ir Auktumos pranešimas buvo palydėtas džiaugsmingais šauksmais. Tačiau kaip patekti į vienuolynė? Padėjo išradingasis Getka. Jis pasiūlė, kad du vyrai persirengtų valstiečiais, o kiti į vienuolyną įsiskverbtų maišuose. Buvo galima suvaidinti atgabenimą dešimtinės. O pakliuvus į vidų, staigumu buvo galima daug ką padaryti. Planui visi pritarė. Trokšdamas išvaduoti Nomėdą, Auktumą nuslopino visas abejones ir buvo tvirtai pasiryžęs pavartoti jėgą. Planą įvykdyti buvo numatyta kitą rytą o lig tol reikėjo pasirūpinti drabužiais, maišais ir, pagaliau, vežimu. Getka apsiėmė tuos daiktus parūpinti. Jis išsirinko sau palydovais du tarnu ir nuėjo su jais į šalutinius krūmus. Laikui bėgant ir Getkai negrįžtant, Auktumos nerimas ėmė didėti. Tiktai apie dešimtą valandą vakaro Auktuma nurimo, nes atsirado su džiaugsmingai spinduliuojančiu veidu Getka, kuris savo uždavinį buvo sėkmingai atlikęs.

— Drabužius mes pirkome, betgi už vežimą pamiršome užmokėti, — tarė jaunasis karys juokdamasis.

— Vežimo dingimas bus pastebėtas, ir žmonės pradės ieškoti, — pastebėjo Auktuma susirūpinęs.

— Bet neras. Jei aš galiu pėdsakus surasti, tai galiu juos ir sunaikinti, — atsakė Getka.

Anksti rytą Auktuma ir Getka persirengė, tsarginiai arkliai buvo pririšti užpakalyje vežimo, kiti kariai sulipo į vežimą ir pasislėpė maišuose. Pakeliui Auktuma įspėjo savo jaunąjį karį nieku būdu nesileisti į kalbas ir laikytis jos nurodymų.

Jie sustojo prie vienuolyno vartų, ir Auktuma pasiprašė įleidžiamas. Jau čia visas sumaymas tik per plauką nesugriuvo, nes kai vieas iš vienuolyno tarnų atidarė ir Auktuma im pareiškė, jog jis atvykęs atiduoti dešimtės, senis paklausė, iš kur jis atvykstąs, nes ivalomosios duoklės jau prieš kurį laiką vios atiduotos. Auktuma sumišo, nežinodamas, ą besakyti, ir, stengdamasis išsisukti, sumurmėjo kažkokį nesuprantamą vardą. Getka laptai jau griebėsi už ginklų. Tačiau senis pairodė esąs apykurtis, vartai buvo atidaryti, ir ežimas su visu savo turiniu įvažiavo pro juos. riėjus dviem vienuolyno tarnam iškelti mai-i, Auktuma nutarė, kad atėjo metas veikti. is skardžiai sušvilpė. Tą pat akimirksnį maiai atsidarė, kariai iššoko iš jų, ir, apstulbę arnai, nespėję pagalvoti apie apsaugą, buvo imti ir surišti.

— Sargybinį prie vartų! — šūktelėjo Auktuma, prieš įsiveržiamas į namus.

Vienas iš surištųjų įspėjamai garsiai suriko, ačiau prieš spėjant šauksmui bet ką paveikti, Auktuma ir Getka jau buvo atidarę refektorijaus duris. Trijų karių lydimi, skubėjo jie toliau. Persigandusios vienuolės, kurios buvo atskubėjusios į šauksmą, išlakstė po koridorius. Kilus visuotinam sąmyšiui, Auktuma išsiskyrė su Getka. Pastarasis staiga pamatė, kad viena vienuolių nubėgo į varpinę, norėdama suskambinti varpais. Nespėjus vienuolei patraukti virvės, Getka žaibo greitumu suskubo ją nupiauti viršum dievobaimingosios seserės rankų. Po to, palikęs apstulbusią, su nupiautų virvės galų rankoje, vienolę, jis nuskubėjo toliau ieškoti Nomedės ir Ualgos. Auktuma, Getka ir kiti kariai sukėlė tokį sąmyšį, jog vienuolyno gyventojams atrodė, kad įsibrovėlių yra pilni namai.

Taip viršininkė, taip ir Nomėda su Ualga sėdėjo savo celėse ir negalėjo suprasti, kas vienuolyne darosi.

Skubėdamas vienu koridorium, Getka išgirdo skardų Auktumos šauksmą ir susidūrė su juo, kai tasai išlaužė vieno kambario duris. Tą pat akimirka juodu atsidūrė prieš viršininkę, kuri, drebėdama iš pykčio, gindamosi pakėlė rankas. Tačiau Auktuma sugriebė ištiestą viršininkės ranką ir taip suspaudė, jog Sabina iš skausmo garsiai suriko.

— Kur yra Nomėda? Duokit ją čia, arba jums visiems galas.

Nespėjus Sabinai atsakyti, prieš siaurą kambario langą pasigirdo šiurpus šauksmas, ir viršininkė pamatė, kaip vienas vienuolyno tarnų, kuriam buvo pavykę išsivaduoti, susmukęs su suaižyta galva: vartų sargas akimirksnio greitumu vienu savo sunkios ieties smūgiu parbloškė jį ant žemės. Ta vaizdinga pamoka taip paveikė jog, viršininkės įsakymų, kuo skubiausiai buvo atvestos Nomėda ir Ualga.

Valandėlę Auktuma laikė Nomėdą savo glėbyje, paskui staiga atsipalaidavo.

— Ar reikia tą lizdą padegti, Nomėda?

—Nieko nedaryk viršininkei, — ji man buvo gera. Greičiau eikim iš čia, — paprašė Nomėda.

Auktuma, žodžio netardamas, linktelėjo galva, paėmė mylimąją į glėbį ir išnešė ją laukan, o Ualgą nulydėjo tarnai.

Getka, norėdamas laiduoti sau ramų pasitraukimą, pasijuto priverstas sušukti šiurpų grasinimą:

— Kas per dvi valandaas mėgins pasitraukti iš šių butų, to laukia mirtis. Jei per tą laiką bus šauktasi pagalbos, jūsų apsiaustas vienuolynas bus padegtas. O fogtas Mirabilis tegul iš anksto pasirenka sau šaką, ant kurios mes jį pakarsim.

(Bus daugiau)

TARZANAS IR TARZELĖ

Edgar Rice Burroughs

68. — Anose šiltose šalyse audros būna begalo smarkios. Pagavusi nedidelį Zalim Khalio užgrobtąjį laivą ši audra buvo kaip viena smarkiausiųjų. Bangos pradėjo mėtyti laivą, lyg kokią skiedrelę. Įsiutusi viesula laužė laivo stiebus, draskė laivo bures. Laivas visas braškėjo ir netrukus pro plyšius pradėjo veržtis į vidų vanduo. Menkas laivas negalėjo atsilaikyti prieš gamtos jėgas. Su nulaužytais stiebais, sudraskytomis būrėmis ir apsemtu pagelbiniu motoru laivas pasidarė bejėgis ir plūduravo putojančiose jūrose bangų nešamas. O vanduo kas kart daugiau veržėsi į vidų... Prirakintas prie sienos ankštoje kajutėje, su sukaustytomis rankomis ir kojomis Tarzanas pamatė, kad vanduo veržiasi vidun. Buvo aišku, kad išsigelbėti negalima. Tarzaną prigirdys, lyg žiurkę.

Žiūrėkite — Tarzano apysakos tęsinys aštuntame puslapyje.

VIENYBĖ

Established 1886
LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY
Published by
Lithuanian Press Corporation
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840

JUOZAS TYSLIAVA, Editor-in-Chief

Subscription Rates
United States $2.50
Foreign Countries 3.00

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, New York, Under the Act of March 3, 1879.

PRENUMERATA METAMS
Jungtinėse Valstybėse $2.50
Kituose kraštuose 3.00

Advertising rates on application

AR TAI NUOŠIRDU?

Naujasis Tėvynės redaktorius sako, kad tos SLA kuopos, kurios savo rezoliucijomis buvo pasmerkusios viceprezidentą Mažiukną, kaip komunistą, dabar turėtų gailėtis savo nuodemių. Girdi:

"Jos turėtų pareikšti, kad jos nežinojo, ką darė ir kame teisybė buvo. Tas rezoliucijas turėtų pasiųsti pačiam Mažiuknai, ir tas nors dalinai atitaisytų jam padarytą moralę skriaudą. Mūsų spauda, kuri taipgi brolį Mažiukną perstatė didžiausiu Lietuvos priešu, irgi turėtų atšaukti."

Vadinas: jūs, SLA nariai, Lietuvos patriotai, dabar muškites į krūtinę, nes nežinojote, ką darę. Jūs apšmeižėte, iškoneiveikėte žmogų, kuris niekados nebuvo nei komunistas, nei Lietuvos priešas.

Mes, žinoma, visados pasirengę pasveikinti žmogų, kuris viešai išsižada ką nors bendra turėjęs su komunistais, Lietuvos neprikausomybės priešais. Bet ar naujasis Tėvynės redaktorius nuoširdžiai tiki SLA viceprezidento žodžiais, pareikštais Tėvynėje?

SLA viceprezidentas Mažiukna sako: "Niekuomet komunistu nebuvau..." Gerai. Bet kodėl praėjusiuose SLA rinkimuose Mažiukna buvo paskelbtas, kaip komunistų kandidatas? Jeigu tai buvo padaryta be Mažiuknos žinios, tat kodėl jis neprotestavo?

Štai kodel mes abejojame Mažiuknos nuoširdumu. Štai kodel mes manome, kad naujasis Tėvynės redaktorius viena mano, o kita sako.

TINKAMU LAIKU

Totalitarinių valstybių piliečiai jaučiasi, kaip kalėjime. Diktatoriai elgiasi, kaip banditai. Bet vistiek dar yra žmonių, kurie Hitlerio, Mussolinio ar Stalino banditizmą vadina "nauja tvarka".

Bet štai, prezidentas Rooseveltas pasakė kalbą, kurioje visam pasauliui pareiškė savo nuomonę apie tą "naują tvarką". Savo kalboje, prezidentas Rooseveltas įrodė, kad tiek Europos, tiek Azijos totalitarinėse valstybėse nėra nei tvarkos, nei ko nors naujo, išskyrus tai, kad dvidešimtojo amžiaus žmogus ten jaučiasi blogiau, negu viduramžių vergas.

Prezidentas Rooseveltas nesisvaido tuščiais žodžiais. Iš šios jo kalbos jau galima aiškiai spręsti kur link eina mūsų šalis. Amerika šiandien yra ne tik vieninga, bet ir pasiryžusi sutruškinti senojo pasaulio diktatorių žabangus.

Šitą kalbą prezidentas Rooseveltas pasakė labai tinkamu laiku. Balkanai — tyla prieš audrą. Jugoslavija svyruoja. Turkija su Graikija tariasi. Žodžiu, prezidentas Rooseveltas sustiprino abejojančius, suabejodino įsitikinusius.

NAUJI VADAI

Bolševikams užplūdus Lietuvą, keliolikai dešimčių inteligentų pasisekė pasprukti į užsienį. Vienas kitas ir net dešimtas atvyksta ir pas mus, į Ameriką.

Kuo jie galėtų būti naudingi Amerikos lietuvių visuomenei?

Nepriklausomai Lietuvai įsikūrus, mūsų visuomenė neteko visos eilės vadų. Jų vietas, tiesa, užėmė kiti. Bet šie geros valios vyrai ir moterys ėjo į visuomenę, tik turėdami atliekamo, laisvo, laiko. Visuomenė vistiek pasigedo tokių Šliupų, Balučių, Žilių, Račkauskų ir kitų pirmaeilių vadų, kūrybinį darbą mokančių dirbti darbininkų.

Pastaraisiais metais rimtų veikėjų stoka dar labiau buvo jaučiama. Senieji, vienas po kito, pasitraukė iš veikimo ir net iš gyvenimo, o jaunimas vis dar negali rasti lietuviškų kelių.

Bet, štai, paradoksas. Lietuvos tragedija, tarytum, išeitų mums į naudą. Tuo tarpu, kai Lietuvoje nėra vietos nepriklausomybės idėjos šalininkui, tai čia, Amerikos lietuviuose, jis gali dirbti tokį darbą, kokis jo širdžiai yra artimiausias. Lietuvos atbėgėliai čia gali dirbti savo tėvynės laisvinimo darbą. Jie čia gali dirbti kartu su mumis.

Bet kad jie, tie nauji tremtiniai iš Lietuvos, galėtų būti naudingi mums, tai, pirmiausia, mes privalome padėti jiems įsikurti. Vėliau, įtraukdami juos į bendrą veiklą, mes tuojau pajusime: mūsų organizacijos pagyvės, mūsų jaunimas taip pat parodys lietuvišką veidą.

VAKAR, ŠIANDIEN IR RYTOJ

1918-1919 metus atsimindama, mūsų spauda Ameirkos lietuvių visuomenėje pastebi žymiai mažesnį susikaršćiavimą Lietuvos laisvės klausimu. Jis aiškinamas dideliu tos visuomenės per 22 metu surėtėjimu ir nusenimu, kurį mūsų suamerikonėjęs jaunimas neatitaiso. Atminkime, kas 1918 metais buvo 30 metų amžiaus, šiandine jau 52 metų. Tiesa, yra žmonių kaip Vincas Ambrozevičius, kuris ir 75 metus turėdamas tiek pat karštai visuomenės veikloje dalyvauja. Tačiau tokie žmonės retenybė. Daugelį sąmoningų lietuvių kapai priglaudė — vienas laikraštis sakosi per du metu paskelbęs vardus 6,000 mirusių lietuvių. Dalį mūsų samoningų lietuvių Lietuva patraukė ir šiandien jie mums kaip mirę, pavyzdžiui: Dr. J. Šliūpas, Pijus Norkus, P. J. Purvis, J. Gedminas, A. Lalis, V. J. Šliakis ir šimtai kitų.

Toliau už sustingimo dalį tenka kaltinti ir veiklos plano nebuvimą—plano, kuris Amerikos lietuvių visuomenės mintis ir širdis galingai suimtų ir jos valią veikti pasuktų.

Maskva vėl Lietuvą okupavo — mūsų tėvynėje, reiškia, vėl įsiviešpatavo dvasia prieš kurią lietuvių tauta nuo kunigaikščio Algirdo laikų visados visomis spėkomis kovojo. Lietuvių literatūroje, politikoje, mėne, muzikoje, tikyboje, visuomenės srovėse ir palinkimuose **niekados** nebuvo įžymesnės krypties, kuri būtų principiniai su Maskvos viešpatavimu Lietuvoje kada nors nuoširdžiai sutikusi! Savo nepriklausomybę 1918 metais paskelbusi Lietuva gražiai pa simojo kultūra pasivyti kitas mažesnes Europos tautas: Švediją, Olandiją, Daniją. Stalinas, dvi savo iškilmingas sutartis sulaužęs, pasiuntė pusę milijono kareivių ir tą gražų pasimojimą pasmaugė.

Kas Amerikos lietuviams daryti ir iniciatyvą tautai sugrąžinti?

Pirmiausia tenka pasvarsty ti keista ir neišaiškinta Lietuvos diplomatijos likučių tyla. Neužilgo sueis metai kaip Stalino komisarai ir šnipai Lietuvos žmonių valią žiauriomis palitinėmis- priemonėmis su kaustė, bet Balutis Londone, Skirpa Berlyne, Lozoraitis Romoje, Turauskas Šveicarijoje, Žadeikis Washingtone (Pietų Amerikai ir Skandinavijai atstovų neminint) dar nėra jokio visuomenei paskelbto diplomatinio žygio padarę, sukurti organą, kuris Lietuvos vyriausybės ir seimo vardu kalbėtų ir pasaulio lietuvius kovon už Lietuvos laisvę telktų pagal tam tikrą nustatytą planą. Kuo išaiškinti šis nelauktas ir netikėtas Lietuvos diplomatijos tylėjimas ir neveiklumas?

Čia tuojau pirmon galvon atcina mintis kad Lietuvos vyriausybę atstovaujamo organo sudarymas užsienyje yra nedraugingas Sovietijai žygis.

Tokio žygio negalima daryti Londone kol ten tikima Sovietiją kaip nors padaryti talkininke kovoje prieš Vokietiją. Atminkite, kad Anglijos savaitinis Manchester Guardian Weekly pernai (rugs. 20) rašė Anglija pasiūliusi tris dalykus Sovietijai. Vienas jų buvo **de fakto pripažinimas** Sovietijos okupacijos Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Lietuvos vyriausybę atstovaujamo organo negalima sudaryti Berlyne ir Romoje, nes fašistų aisis, kolkas, gražiai sukasi stalinizmo stebulėje. Ar galima jį sudaryti Šveicarijoje, kuri iki šių dienų Sovietijos nėra pripažinusi? Ar galima jį sudaryti Washingtone, kur Sovietijos ambasadorius Oumanskis keliaklupščiuoja ties Valstybės Departamento durimis ir kur atsižiūrima Anglijos pažiūrų Sovietijos klausimu?

Tai klausimai, į kuriuos tinkamai atsakyti gali tik diplomatiniuose papročiuose ir vingiuose įgudę žmonės. Mūsų diplomatai ir tartautinių teisių žinovai dar tyli. Mūsų visuomenė net nežino, kas yra dabar galva Lietuvos diplomatijos (taip vadinamas "dean")? Kas tvarko pasilikusį aparatą? Ko tas aparatas nori, kad pasaulio lietuviai darytų Lietuvą iš nepageidaujančios okupacios išleisvinti?

Jei atsako greitu laiku nebus duota, arba jei išviso atsako nėra galima duoti, sąmoningiems lietuviams teks Lietuvos diplomatus pamiršti ir kiekviename pasaulio krašte kurti savo visuomeninius centrus, kurie patriotingų lietuvių mintis, energiją ir pinigus telks kovai Lietuvą išlaisvinti, ar bent jos žmonių skaudų likimą palengvinti.

Centrai, turbūt, bus dvejopi. Vienus sudarys tikri Lietuvos respublikos piliečiai, ku riems teisė ir formalumai kaip tik užkrauna pareigą būti kovos priešakyje. Kitus sudarys kiekvieno krašto piliečiai lietuviai, pasitelkę talkon kitus to krašto piliečius, ne lietuvius. Būtų gražu, jei planavimą, kovos būdus, tikslus, net pačią iniciatyą imtų Lietuvos piliečiai, atmindami, **kad pasaulio lietuvių paramos nuoširdumas ir didumas priklausys uo tikslų ir šūkių,** kuriuos Lietuvos piliečiai nustatys. Amerikos lietuviuose, pavyzdžiui, reiškiasi palinkimas telktis tik Steigiamojo Seimo nustatyta konstitucija.

Amerikos lietuviuose tokie centrai tik kuriasi. Kuriasi srovėmis, frakcijomis ir kolonijomis. Nėra abejojimo, sąjudis galiausiai, pagimdys vieną visiems Amerikos lietuviams centrą. Bet kurimosi metu neprivalome pamiršti — **vien mūsų spėkomis maža padarysime.** Reikia telkti pagelbon nevien (kaip adv. Jurgėla pri minė) Amerikos latvius ir estus, bet ir **Amerikos visuomenės veikėjus:** profesorius, senatorius, kongresmonus, dvasiškius. Kiekvienai progai atsitaikius, amerikonų spaudoje reikia Lietuvos reikalą aiškinti. Pavyzdžiu tegul patarnauja Newarko lietuviai, kurie V. Ambrozevičiaus rūpesčiu, vasario 16 minėdami, sugėbėjo vietos amerikonų dienraščiuose įdėti minėjimo aprašymus su antraštėmis: "Ask U. S. Rescind Soviet Recognition, Lithuanians cite wrongs, plan protest" ir "Russia is denounced at Lithuanian rally" Kanados lietuviai savo rezoliucijas, reikalaujančias laisvos Lietuvos, siunčia Kanados ministrų pirmininkui ir Anglijos karaliui, Jurgiui Šeštajam (taip padarė Brooks, Alta. lietuviai).

Visų mūsų pareiga, kaip Vitant Vienybėje sako, tapti **Lietuvos Nepriklausomybės partijos nariais!**

Vyt. Širvydas.

AMERIKOS LIETUVIO ĮSIŠOKIMAS

Aprašydamas Lietuvai Remti Draugijos komiteto suvažiavimą, S. Bostone, Amerikos Lietuvio leidėjas, p. Kyba, negražiai įsišoko. Nenurodydamas nė vieno asmens pavardės, p. Kyba atakuoja kažin kokius "smart vyrus", matyt, labai pakenkusius jo biznio planams.

Kaip to žmogaus galvoje viskas sujaukta, parodo šitoks faktas. Jis, rašydamas apie suvažiavimą, staiga, nei iš šio, nei iš to, surinka:

"Gal būt kad vokiečiai, anglai ir kiti yra žiopliai, neatsižvelgiant į partijos aitrius agitatorius."

Kas čia norėta pasakyti, vargiai, ar pats p. Kyba žino. Bet jis vistiek rašo. Jis barstosi žodžiais, kaip pupomis. Jis pyksta, nepasakydamas, kodėl. Amerikos Lietuvio leidėjas net šitaip nukalba:

"...Kada jis ar ji nori vadovauti ir ypatingai labai partyviškai, tai jau bent turėtų būt šiek tiek gramotnas ne vien vaduotis savo jausmais."

Ot, čia ir yra bėda, kad p. Kyba nušnekėjo ir partyviškai, ir negramotnai, ir sentimentališkai. Būtų buvę daug geriau, jeigu p. Kyba pasakytų, ko jis nori. Man atrodo, kad jis pyksta. Anapus Amerikos Lietuvio leidėjo dantų taip, rodos ir tabaluoja:

"Aš taip norėjau būti Lietuvai Remti Draugijos pirmininku, bet, ot, šėtonai manęs nerinko ir gana...."

Gaila man p. Kybos. Jis, leisdamas Amerikos Lietuvį galėtų būti labai naudingas ne tik Lietuvai Remti Draugijai, bet ir visos Naujosios Anglijos lietuvių visuomenei. Bet jis elgiasi, kaip anas nelaimingas šakalių skaldytojas: užsimoja į kulbę, o pataiko sau į kelį... Amerikos Lietuvis jau nekartą yra negražiai įsišokęs tiek vietos, tiek kitų kolonijų lietuvių atžvilgiu. Taip elgdamasis p. Kyba, žinoma, niekam kitam, kaip tik sau kenkia. Rašinėdamas šitokias "korespondencijas", jis kandžioja tas rankas, kurios jam gamina "sandvičius."

Tikrai gaila man Amerikos Lietuvio.

A. Kriaučialis.
Worcester, Mass.

TOKIU BŪDU

PR. LAPIENĖ

Ne visai taip.

Kazys Pakštas, paremdamas adv. Gabaliausko pasiūlymą, kaip sudaryti lietuvių Tarybą, kuri būtų vyriausiuoju organu Lietuvai iš nelaisvės vaduoti, rašydamas Amerikoje padaro šitokią pastabą: **"Bet sunkiausia bus nugalėti mūsų žmonių šykštumą ir menką lietuvišką susipratimą. 1914-18 m. nesunku buvo $40,000 per metus surinkti, surinkdavome ir daugiau. Bet gi tų laikų duosnioji žmonių veislė jau išmirė..."**

Neišmirė, ne! Ir nesušykštėjo mūsų visuomenė. Jei šiandien žmonės tiek neaukoja, kiek jie aukavo 1914-18 m., tai tik todėl, kad jie šiandien tiek neuždirba. **Šiandien aukojamas doleris daugumai reiškia sau kokio nors daiktelio atsižadėjimą, o anais laikais tereiškė mažesnę bankinę sąskaitą...**

Didieji žmonės.

Naujienose sakoma, kad Leland Stowe, kuri esanti lietuvaitė ir buvusi TMD centro sekretorė, dabar yra Daily News užsienio korespondento žmona, gyvenanti Čikagoj ir pareiškusi noro veikti su lietuviais. ...**"Toks asmuo, be abejo, galėtų daug mums padėti... Tik pasakykite kur ir ką tarp lietuvių Mrs. Stowe gali veikti? Prisirašyti prie kokio lietuviško pinoklio klubo? Ar turime bent kokį organizatyvį kūnelį, kurin galėtų suburti didesniuosius žmones, kurių kartais vienas vardas daugiau reiškia, negu kitų darbas?"**

Taigi....

Triksai rankovėse

Adv. Rastenis, polemikuodamas su Naujienų vyr. redaktorium dr. Grigaičiu, taip išsireiškia:

"Jeigu socialistai iš tikrųjų yra pirma demokratai, o tik paskui socialistai; jei jie jokių 'triksų' rankovėje neturi, tai atsiranda bendra dirva darbui."

Šį pasakymą reikėtų taikyti kiekvienai kitai srovei, kokių mūsuose tik yra. Čia, žinoma, natūraliai išsiskiria komunistai, kurių rankovėse "triksai" jau pasirodė viešumoj.

Kaip tai suprasti?

Didelis skaičius SLA kuopų reikalavo iš SLA organizacijos prašalinti jos vice-prezidentą Mažukną, kuris ne kartą parejškė simpatiją Lietuvos užgrobikams. Tėvynės redaktorius Kl. Jurgelionis davė kiekvienam tuo klausimu išsireikšti ir pats veik kiekviename numery iškeldavo lietuviams rūpimų klausimų. Dabar Kl. Jurgelionis pašalintas iš redaktoriaus pareigų ir suspenduotas, kaipo SLA narys del kažin kokių skundų. Mums žinoma, kad Mažukna Jurgelionį skųsdavo Pildomajai Tarybai už jo asmens užkabinėjimą. Argi toki asmenys, kaip Mažukna, Susivienijimui daugiau naudos gali atnešti negu toks nuoširdus lietuvis, kaip Kl. Jurgelionis? SLA nariams ši žinia baisi.

Mažukna nekalba.

Naujienose aprašoma, kad SLA 40 kuopos vakarienėj iššauktas Mažukna pakalbėti, atsisakęs, teisindamasis, kad jam nekalbėjus daugiau laiko bus šokiams ir korespondentai neturėsią ko rašyti. Korespondentas Soho Bedievis, pažymi, kad **"...atsisakydamas kalbėti SLA reikalais, mūsų vice-prez. kaip ir sustreikavo."**

ŠYPSENOS

P. BUKŠNAITIS

Esama visokių žinių. Kartais ta pati žinia vienus džiugina, o kitiems ašaras iš akių sunkia.

Tas ryškiausiai matoma Amerikos lietuviuose. Dėl dabartinių įvykių Lietuvoje vieni verkia, o kiti klumpakojį šoka.

Jei žiūrėti į įvykius tų šokikų paraudusiomis akimis, tai gal ir nereikėtų tiek daug liūdėti.

Štai keletas pranešimų iš susovietintos Lietuvos. Dėl jų galima ir verkti ir džiaugtis.

"Vilniuje raudonarmiečių žmonų ir vaikų apsirengimas stačiai pasibaisėtinas. Daugelis yra tiesiog apdriskę. Batai su mediniais padais..."

Na, mediniai padai daug sveikesni už odinius: neperšlampa. Reikia tik nesispardyt klumpakojį šokant, kad neperskiltų. O netrukus nebus nei su tokiais padais batų. Visi dėvės rusų tautinę avalynę — vyžas. Tų nė padai neskyla.

"Vilniuje vienas savietų pulkininkas buvęs apgyvendintas menkame kambarėlyje, kur kelias savaites nakvojęs tiesiog ant grindų, tik pusiau išsirengęs."

Tai kas čia jis do ponas, kad turi gyventi geriau už kitus? Nepatinka — marš atgal į Rusiją! Niekam skriaudos nebus.

"Lietuvoje karo psichozas vis eina didyn. ..Apie artėjantį karą kalba ne tik maskoliai okupantai, bet ir Lietuvos žmonės perimti neišvengiamo karo baime."

Tas karo psichozas nemažiau jaučiamas ir pas mus, Amerikoje. Juk jau garsiai kalbama, kad Amerikos viena koja jau įkelta į karą.

"Iš Sovietams atitekusių Lenkijos sryčių ištisais traukiniais vežami į Rusijos gilumas gyventojai. Žvalgybininkai atvyksta ir liepia ūmai važiuoti, neleisdami net pasiimti daiktų daugiau, kiek reikia kelionei."

Mat toje Lenkijos dalyje sovietiškas rojus jau įvykdytas. Dabar iš ten varoma lauk visus obuolių valgytojus. O kad neleidžia daiktų pasiimti, tai nėra ko stebėtis: Ieva, išeidama iš Rojaus, ir gi išsinešė tik figos lapą.

"Kauno dienraštis Tarybų Lietuva atskleidžia paslaptį, kad obrusiteliams naujoji Lietuvos valdžia moka specialų atlyginimą tiems mokytojams, kurie mokina rusų kalbos."

O ko jūs norėtumėt, vyručiai? Ar kad "laisvieji" piliečiai dovanai dirbtų tą darbą, prie kurio caro laikais buvo rimbu verčiama? Dabar jau ne tie laikai!

"Sovietiškos Lietuvos piliečiai viešosiose įstaigose lenktyniauja chamizmu: rūko ir spiaudo be atodairos. Vienas korespondentas rašo oficioze Tarybų Lietuva, kad "didvyris" iš trečiosios galerijos spiovė į parterį ir pataikė korespondentui tiesiai į plikę."

Kam laikyits tokios smetoniškos tvarkos — sėdėti teatre be kepurės? Dabar viskas laisva. Nenori, kad kas tau apspiautų ant plikės, užsidėk kepurę!

"Vilniuje raudonarmiečių šeimų butai pasižymi didele nešvara. Iš pirmo žingsnio matyti, kad tie žmonės nepažįsta elementarinių kultūringo žmogaus gyvenimo reikalavimų."

Įdomu, kaip švariai gyventų mūsų šeimos, pratusios gyventi penkiuose kambariuose, kai reikėtų net penkioms šeimoms gyventi viename kambaryje!

Kam juokai, o kam ašaros.

KAIP SOVIETŲ SĄJUNGA APGAVO LIETUVOS VALSTYBĖS VYRUS

1939 m. spalių pradžioje, Maskvai ėmus "tvarkyti" savo santykius su Estija ir Latvija ir privertus tas dvi valstybes pasirašyti su Maskva savitarpio pagalbos sutartis bei priimti po kelias dešimtis tūkstančių raudonųjų karių savo teritorijosna. Kaune dar būta iluzijų, kad Lietuva bus žmoniškiau ir padoriau traktuojama. Tokioms viltims buvo ir rimto pagrindo: dvidešimts metų nesudrumstų santykių, dvidešimts metų glaudaus bendradarbiavimo užsienių politikos plotmėje, Lietuva pirmoji iš visų Europos valstybių pasirašė 1926 m. nepuolimo sutartį su SSSR, Lietuva nebodama jai daromų Vakarų Europoje priekaištų, aiškiai ir lojaliai laikėsi draugingumo politikos Sov. Sąjungos atžvilgiu. Pastaroji iš savo šalies įvairiais atsitikimais parėmė Lietuvą, ypačiai šios ginče su Lenkija dėl Vilniaus. Tai vis praeities "kapitalas". Tačiau buvo ir dabarties motyvų Lietuvą geriau traktuoti, kaip kitas dvi Pabaltijo Respublikas. Maskva bijojo Vokietijos, todėl, atrodė, kad ji nenorės paryškinti savo nepasitikėjimo ir savo gležną "kumštį" kišti pastarosios panosėn, be to, Lietuva nebe turėjo jokio uosto, nes Klaipėda buvo sugrąžinta Vokietijai.

Sakytos iliuzijos sugriuvo, Užsienių Reikalų Ministrui p. Urbšiui nuvykus į Maskvą spalių 3 d. ir iš Stalino-Molotovo išgirdus, kad Lietuvai taikomas lygiai toks pat režimas, kaip ir kitoms Pabaltės valstybėms, būtent: savitarpio pagalbos paktas su.. 50,000 raudonosios kariuomenės Lietuvos žemėje. Kartybės tau rė Lietuvai už jos 20 metų nuosakios ir lojalios politikos tebuvo pasaldinta Vilniaus miesto su siaurute aplinkine sritimi gražinimu..

P. Urbšys, kaip dera dideliam patriotui ir valstybės vyrui, pabandė jau pirmame posėdyje su Maskvos satrapais ginti Lietuvos neutralumą ir nurodė į pačios SSSR interesą pritaikyti Lietuvai kitokį režimą. Jis priminė, kad lietuvių tauta dar caro laikais atkakliai kovojo su carizmo pastangomis ją ištautinti, kad ji turi senas tradicijas ir garsiais žygiais didingą istoriją, kad pastatymas svetimų įgulų jos žemėje pačios tautos bus suprastas, kaip skaudus pažeidimas, pakirs pasitikėjimą didžiuoju kaimynu,užsienių bus išaiškintas kaip Lietuvos suvasalinimas, o artimiausioj kaimynystėj pasės nepasitikėjimą SSSR geromis intencijomis.

Visi šie rimti, gražia ir mandagia forma, su giliu atjautimu ir įsitikinimu išdėstyti argumentai nepajėgė prasiskverbti į kietas Maskvos viešpačių galvas. Priešingų argumentų jie nesugėbėjo pateikti o tiktai kartojo: "Jūsų pačių interesas yra priimti mūsų pasiūlymą, nes, mūsų įguloms esant jūsų teritorijoje, jei jus kas paliestų, tai pasijudintų visa "uodega" (su prask visa "galingoji" ir "nenugalimoji" Sov. Sąjunga) arba: "Jis (Urbšys) nenori suprasti, kad eina karas ir didelis karas."

Negalėdamas ir nenorėdamas sutikti su Maskvos reikalavimais, p. Urbšys spalių 4 d. lėktuvu grįžo į Kauną pranešti Vyriausybei.

Apsvarsčius padėtį ir atsižvelgiant, kad Vokietija jau buvo pasirašiusi su SSSR "draugingumo ir sienų sutartį" (rugsėjo 27 d.) ir tuo būdu tikrovėje atidavusi Pabaltijos šalis Maskvos malonėn ar nemalonėn, Lietuvos vyriausybės buvo nustatyta pricipe savitarpio pagalbos su Sov. Sąjunga sutartį priimti, tačiau pasiūlyti savo projektą, kuris čia pat žinovų pagalba Užsienių Reikalų Ministerijos ir buvo sudarytas ir Vyriausybės patvirtintas. To projekto vedamosios mintys buvo šios: 1) Lietuvą, kuriai valstybei užpuolus ar per jos teritoriją kesinantis kam pulti SSSR, pastaroji teikia Lietuvai visokią karišką pagelbą; 2) Lietuva, So. Sąjungos padedama finansiniai ir ginklais, sutinka padvigubinti savo kariuomenės kontingentą; 3) Lietuva, Sov. Sąjungos padedama finansiniai ir žaliavomis bei medžiagomis, sutinka pasistatyti, abiejų šalių sutartose vietose, įtvirtinimus; 4) iš sutarties išplaukiantiems reikalams prižiūrėti ir abiejų šalių karišiems klausimams suderinti, kiekviena susitariančiųjų šalių laiko prie antrosios šalies Vyr. štabo savo karinę misiją.

Su tuo projektu spalių 7 d. p. Urbšys, lydimas Min. Pirmininko pavaduotojo K. Bizauzsko, Kariuomenės Vado gen. S. Raštikio, URM Ekon. D-to direktoriaus J. Norkaičio ir visos eilės teisių ir etnografinių ekspertų (doc. T. Petkevičiaus, juris-konsulto doc. Krivicko, doc. Viliamo ir kt.) sugrįžo į Maskvą, kur tą pat vakarą susitiko su Maskvos partneriais Molotovu, Potiomkinu, Pozdniakovu, bet ne Stalinu. Plačiai, išsamiai ir įtikinančiai p **Urbšys išdėstė visus sumetimus ir motyvus, dėl kurių Lietuvos Vyriausybė pasiūlė Maskvai savo projektą, o nepriėmė Maskvos pateiktojo.** P. Urbšio dėstymas buvo tiek įspūdingas, kad kitiems Lietuvos delegatams iš Molotovo ir kitų rusų laikysenos susidarė įspūdis, kad Lietuvos pasiūlymas praeis. Tik Molotovo pastaba,baigiant posėdį, kad Lietuvos spyrimasis nepriimti Sovietų siūlomojo pakto gadina jiems ir jau jų sudarytus paktus su Estija bei Latvija, privertė abejoti, ar Lietuv. delegacijos atsivežtasis ir p. Urbšio šauniai pagrįstasis projektas galės būti priimts.

Kai abi delegacijos susirinko spalių 8 d. antram posėdžiui, kur jau dalyvavo ir Stalinas, paaiškėjo, kad maskoliai laikosi įsikandę savo. Pro forma Stalinas pareikė, kad pagrindan galįs būti priimtas ir Lietuvos projektas, tačiau su "pataisa", kad Sovietai vis dėlto galės laikyti Lietuvo-

(Bus daugiau)

Mano dienos

NELĖ LAPĖ

Rašant šį straipsnį vėl oras atšyla. Ledo nebėra. Rodos, kad tik vakar apsidžiaugiau pamačius sušalusį ežerą. O dabar... vėl viskas pranyko. Aš žiemos visada laukiu tik del čiuožimo, tai gana nusiviliu, kai tiek maža tenka tuo sportu pasidžiaugti.

Pereitą kartą aš rašiau, kad labai laukiu pavasario. Keista, bet tiek pat laukiau ir žiemos. Tikrai negaliu pasakyti, kuris metų sezonas man geriausiai patinka.

Kaip sakiau, čiuožti labai mėgstu, nors ir nesu viena iš tų ekspertų, kurie kaip elfinai ant ledo šokinėja ir stebina kitus savo įvairiausiais "triksais". Ne, aš nesu viena iš tų, mano čiuožimas neprimintų kitiems alfinus ir nieko nenustebintų. Aš pamenu, kai pirmą kartą tėvelis mane nuvedė ant ledo. Dvi dienas prieš tai aš buvau praktikavusi su savo naujomis slydėmis guliamajame ant kilimo. Taigi, kai pamačiau ežerą, jaučiausi visai rami ir sušukau tėveliui: "Čiuožti yra labai lengva. Žiūrėk, tėveli, koki maži vaikai čiuožia! Skubėkime ant ledo, aš noriu parodyti, kaip lengva."

Tėvelis nusišypsojo ir, paėmęs už rankutės, atsargiai nusivedė ant ledo. Aš nekantraudama pasiliuosavau iš jo rankos ir linksma pasileidau ant slydžių. Bet kaip nustebau! Išsyk pasijutau sėdinti ant ledo. Jaučiau, kaip skauda visi sąnariai ir veltui bandžiau atsikelti. Tėvelis mane pakėlė ir šypsodamasis pasakė: "Ak, tu mano eksperte, tikrai nuostabiai čiuoži. Aš irgi nebuvau manęs, kad taip lengva." Aš susigėdau ir nulenkiau galvą. "Man atrodė, kad labai lengva", sumurmėjau ir pradėjau verkšlenti.

Tėvelis mane pasodino ant kranto ir pats pradėjo čiuožinėti juokingiausiomis figūromis. Aš greit pralinksmėjau ir paprašiau mane išmokyti. Tėvelis vėl paėmė mane už rankutės ir tą syk jau nebandžiau nuo jo pasiliuosuoti ir parodyti, "kaip yra lengva."

* * *

Vakar vėl gavau laišką iš Lietuvoj gyvenančios mano mylimos, nors nepažįstamos draugės. Ji rašo, kad pas juos labai šalta, turi daug sniego ir ledo. Nors tai ir nenuostabu, nes laiškas rašytas sausio 6 d. Tarp kita ko ji papasakoja, daug įdomių dalykų apie Lietuvos moksleivių gyvenimo sąlygas. Sako ji prie senos valdžios būtų buvusi tik ketvirtoj klasėj, dabar jau pakelta į aštuntąją ir po dviejų metų galės lankyti universitetą. Sako yra įvesta visose klasėse rusų kalba, kurios visi mokiniai sparčiai mokosi. Valstybiški raštai spausdinami dviem kalbomis: rusų ir lietuvių. Visos kino teatrų filmos tik rusiškos. Gimnazijoje yra Stalino-Lenino kampelis, kur galima pasiskaityti rusiškų laikraščių ir knygų. Mergaičių mokykla padaryta mišri. Ji rašo: "Kai buvome vien mergaitės, buvo labai linksma. Tada šokdavome, dainuodavome ir tt." Man tas sakinys turi didesnę reikšmę. Ji nori pasakyti, kad "Kai tėvynė buvo laisva, mes džiaugėmės: šokdavome ir dainuodavome. Dabar tik liūdėti tegalime."

Kiek anksčiau esu gavusi laišką iš kitos panašios savo draugės. Seniau, kai dar rusai nebuvo užėmę Lietuvos, rašydavo man, kad jis labai norinti būti medicinos daktare. Dabar rašo, kad greičiausiai ji studijuos aviaciją ir bus raudonosios armijos karininke, nes socialistinėse valstybėse ir moterys gali karių pareigas eiti. Žodžiu sakant, visų mergaičių laiškai savo dvasia skiriasi nuo tų, kokius juos anksčiau, Lietuvai laisvai esant, man atrašydavo. Nors tai suprantu del ko ir manau jūs suprantate.

LIETUVIŠKOS SPAUDOS PAVASARIS

Jubiliejinis Vienybės

BAZARAS

TĘSIS NUO

BALANDŽIO

19 iki 27

KIEKVIENĄ VAKARĄ GROS LIETUVIŠKAS ORKESTRAS

DAUGYBĖ GRAŽIŲ DOVANŲ LAIMĖJIMAMS:

1) 4 nemokamos 2 savaičių atostogos gražiausiuose mūsų šalies rezortuose.
2) Radijo aparatai.
3) Vieno kambario baldų setas.
4) Kelios keelionės lėktuvu ir daug kitų dovanų.

JONAS ATKOČAITIS TRAUKS FILMAS BAZARE IR TEN PAT KITĄ DIENĄ JAS RODYS — KIEKVIENAS GALĖS PAMATYTI SAVE FILMOJE

BAZARUI SURUOŠTI TALKININKAUJA MOTERŲ VIENYBĖ

VIENYBĖS DRAUGAI prašomi Bazarui dovanas siųsti: Vienybė, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y., arba pranešti telefonu: Evergreen 7-7840

JUOZAS KRALIKAUSKAS

Vienas tų, kurie amerikiečiams tiesė kelią į tautinį susipratimą.

Pasigilinus į mūsų Amerikos lietuvių gyvenimą, surandame senus tautinio ir kultūrinio lietuv. gyvenimo kūrėjus. Jie veikė tuo laiku, kai lietuviai šiame krašte ilgėjosi ir liūdėjo savo krašto ir savųjų žmonių. Tada lietuviui buvo sunkus gyvenmas tarp svetimų žmonių naujame pasaulio krašte; nelengva ir moralė ilgėsio našta. Kad tą būklę kaip nors palengvinti, iš pačių išeivių lietuvių tarpo iškilo vyrai, kurie pradėjo tai gyvenimo naštai tiesti naują kelią į šviesesnę ateitį; padėjo pamiršti senąjį pasaulį ir pavei kė taikintis naujame krašte prie naujo gyvenimo.

Vienas tokių vyrų buvo **Juozas Kralikauskas.**

Juozas Kralikauskas gimė 1878 metais liepos mėnesyje, Asiuklės kaime, Marijampolės valsčiuje, iš tėvo Motiejaus Kralikausko, Asiuklės kaimo, ir motinos Magdalenos Matusevičiutės, Papilių viensėdijos.

Pradinį mokslą įgavo savo kaimo mokykloje, kuri tais laikais buvo Rusijos vyriausybės uždrausta. Tie pirmi mokslo spinduliai, rusų valdžios draudžami, į Juozo jauną sielą įskiepijo neišdildomą pėdsaką nekęsti rusų vyriausybės priespaudos ir persekiojimą, ir užžiebė pirmą lietuvybės kibirkštį. Toje mintyje paaugęs iki penkiolikos metų amžiaus, iškeliavo į Ameriką laisvės ir pragyvenimo šaltinių ieškoti.

Į Ameriką atvyko 1893 metais, į Shenandoah, Pa. Iš šios vietos tojaus persikėlė gyventi į Mahanoy City, Pa. Čia rado Švento Petro pašelpinę draugystę, tuojaus prie josios ir prisirašė. Pirmuose metuose išrinktas minėtos draugystės raštininku, kuriuo išbuvo iki 1899 metų.

Juozas Kralikauskas pradėjęs veikti lietuvių viešame gyvenime tarp draugių, greitai pajuto mokslo trūkumą, kas būtinai reikalinga naujame krašte. Pradėjo lankytis į vakarines mokyklas, kurias lankė per kelis metus ir mokėsi kalbos ir rašto angliškai.

1901 metais atvažiavo į New Yorką. Ča rado lietuvių gyvenimą kiek gyvesnį. Pirmiausia įstojo į Kunigaikščio Gedemino draugiją (dabar josios jau nėra) ir buvo jos pirmininku nuo 1901 iki 1906 metų.

1903 metais įstojo į pašelpinę draugiją **Laisvė,** ir išbuvo joje pirmininku nuo 1904 iki 1906 metų.

1906 metais gyvendamas Brooklyn, N. Y. buvo vienas iš pirmųjų organizatorių įsteigti Tautišką Namą — Svetainę; pirko tos korporacijos akcijų už $25.00.

Nuo 1908 iki 1911 metų, Brooklyn, N. Y. buvo specialiu policininku.

1908 metais pristojo į Šv. Juozapo pašelpinę draugiją (dabar jos nėra). 1909 m. persikėlė gyventi į Newark, N. J. Čia pirmiausia įstojo į Šv. Petro ir Povylo pašelpinę draugiją. Priklausė ir prie **Palangos Juzės** draugijos, bet tos draugijos knygose nėra paminėti metai, kuriuose įstojo. 1908 m. gegužio 5 d. įstojo į **Lietuvių Jaunuomenės Politikos Klubą** ir jame pirmininkavo nuo 1908 iki 1912 m. 1910 metais suorganizavo Lituanian Political Club, kurio pirmininku buvo nuo suorganizavimo iki 1916 metų.

1913 m. suorganizavo **Lietuvių Triūbų Beną** (t. y. dūdų orkestrą), kurio pirmininku buvo iki 1917 metų nuo suorganizavimo.

Nuo 1894 iki 1901 metų gyvendamas Mahanoy City, Pa., priklausė prie lietuvių orkestro.

1915 metais suorganizavo Tautos Fondo skyrių Newark, N. J. 1917 m. suorganizavo Lietuvos Nepriklausomybės Fondo skyrių, Newark, N. J. 1917 m. suorganizavo Lietuvos Laisvės Paskolos Bonų stotį, Newark, N. J. Jai vadovavo ir bonus pardavinėjo.

1916 metais suorganizavo Rinkliavos Dieną (Tag Day) kada Suvienytų Valstybių prez. Woodrow Wilson lietuviams leido daryti rinklavą sušelpti nuo karo nukentėjusius lietuvius. Juozui Kralikauskui vadovaujant tik Newark, N. J. surinkta $3300.- su centais.

1917 m. Lietuvos Misijai atvažiavus į Ameriką, suorganizavo Lietuvos Šaulių ir Laisvės Paskolo Bonų skyrius.

1919 m. įstojo į SLA. 245 kuopą, Newark, N. J. ir buvo eilę metų joje pirmininku.

Veikiant Tėvynės Mylėtojų Draugijai, priklausė Newarko kuopoje, ir per kelis metus buvo jos pirmininku. Taip pat buvo Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Newarko kuopos pirmininku. 1933 m. kovo 29 d. suorganizazvo Lietuvių Vaizbos Būtą, kurio buvo pirmininku iki 1938 metų.

Kada lenkų generolas Želigowski polė Lietuvą, Newark, N. J. buvo suorganizuota komisija važiuoti į Washington, D. C. pas State Departmento sekretorių Bambridge Colby. Juozas Kralikauskas buvo tos komisijos narys, ir atliko žymią rolę, gavęs audienciją su ponu B. Colby. Juozas Kralikauskas, kaip esantis tame laike aktyvus veikėjas amerikonų politikoje savo mieste, su jais turėjo artimą pažintį. Sekretoriui B. Colby buvo pareikšta lietuvių reikalavimas užtarti Lietuvą prieš lenkus žodžiu ir priduota raštu tam tikra peticija.

Kiek buvo galima prisiminti ir dokumentaliai įrodyti, Juozas Kralikauskas yra aukavęs Lietuvių tautos reikalams sekančiai:

Amerikos Lietuvių Tautinei Sandarai organą įsisteigti $10.00. Lietuvos Šauliams $170.00. Lietuv, Atstatymo Bendrovės akcijų pirko $10.-00; Kun. J. Žiliaus Žemės Banko akcijų už $50.00. Senosios Vienybės Bendrovės akcijų už $75.00; Į Neprklausomybės Fondą $40.00. Lietuvos Laisvės Paskolos Bonų $100.-00; Lithuanian Ateitis Association $10.00; Budd Organ Corporation, kuri buvo Bellville, N. J. $180.00. Tai ir buvo lietuvių suorganizuota bendrovė, bet jau senai sunyko. Akcinės Bendrovės Varpas, Kaune, $60.00; Lietuvių Holy Cross, Chicago, Ill. $5.00; Dariaus ir Girėno Memorial Day buvo tos komisijos pirmininku ir pats aukojo ir iš kitų surnko $300.00; 1907 m. rinko aukas kartu su kunigu Stanukinu del Šv. Kazimiero sesučių vienuolyno. Už šį pasidarbavimą kun. Milukas per metus laiko siuntė laikraštį Žvaigždę. 1912 m. veikė lietuvių imigracijos šelpimo draugijoje. 1938 m. Cooper Union Square salėje New York City aukoo Ginklų Fondui $10.00.

Čia paminėta tik tos aukos, kurias galima prisiminti ir dokumentais įrodyti. Bet kiek yra aukota smulkesnėmis aukomis, ir visais kitokiais būdais duota tautiniams reikalams ir labdaringiems tikslams, sunku sužinoti ir skaitlinėmis pateikti.

Nusitarus leisti lakūną Vaitkų į Lietuvą, tam tikslui New Jersey Valstybės sušauktame seimelyje buvo išrinktas komsijos pirmininku; jam pirmininkaujant buvo surinkta lakūno išleidimui $1600.00.

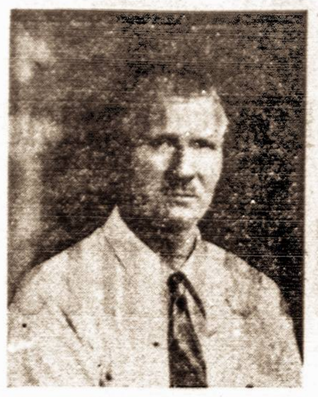

Juozas Kralikauskas

Tam pačiam Vaitkui Newarko Air Porte preš išlekiant, Juozo Kralikausko iniciatyva surinkta ir įteikta pačiam Vaitkui $100.00, o skrendant J. Kralikausko sumanymu tapo suaukota ir įteikta Vaitkui $60.00.

Jau per daug metų Kralikauskas verčiasi pramone. Pirma šito, per apie 9 metus vertėsi valgomūjų daiktų bizniu, turėjo krautuvę. Dabar dirba nesvaiginančius gėrimus (limonadus).

1899 metais vedė Marijoną Vaitunaičiutę; ji gimus ir augus Amerikoje, Mahanoy City, Po. Josios tėvai kilę iš Liudvinavo, Lietuvoje.

Išaugino du sūnu ir vieną dukterį. Vyriausias sūnus yra praktikuojantis daktaras Newark, N. J. Duktė mokytojauja Newark, N. J. Trečias sūnus dar mokosi New York Universitete. Studijuoja biznioadministracijos kursą.

J. Svyrūnas.

ŠIŲ DIENŲ KANKINYS

DETROIT, MICH. — Nuo nepamenamų amžių, kada tik pasireikšdavo pasaulyje didesnis protas, didesnė idėja, susitikdavo su didžiausiu pasipriešinimu iš patamsio galybės. Neapykanta veikė be perstojimo prieš visa, kas naujo, originalaus ir gero; neapykanta ryškiausiai pasireiškė valdžiose ir valdančiuose žmonėse. Tokia didelė idėja kaip krikščionybė, kuri gyvuoja du tūkstančiai metų ir gal dar tūkstančius metų gyvuos, parodė savo didybę, bet tos didžiosios idėjos kūrėjas —Kristus tų laikų parizejų buvo nukryžiuotas dėlto, kad jis išdrįso pasakyti savo nuomonę, jog visi yra lygūs Dievo žmonės.

Kai raudonoji rusų kariuomenė okupavo Lietuvą, viso pasaulio lietuviai buvo sukrėsti ir, lyg po žemės drebėjimo, pradėjo ruoštis sutvarkymui savo tautos reikalų ir nustatymui gairių ateities kovai už Lietuvos nepriklausomybę. Amerikos lietuviuose visa galva iškilo Lietuvos teisių gynėjas Kl. Jurgelionis. Karštųjų Amerikos lietuvių, pasiruošusių kovai už Lietuvos laisvę į Jurgelionio asmenį sudėta daug vilčių. Bet šių dienų farizejai užsidegė neapykanta ir suruošė krucifikaciją: jie pašalino Jurgelionį iš vadovybės.

Dabar jie tiki nusiplausią rankas ir galėsią dvasioje snausti, nes teisybė, kuri jų sostą judino, tapo sutremta. Bent taip mano vadinamieji farizėjai. Bet tūkstančiai Susivienijimo narių mano kitaip: jie rengiasi kovai prieš farizėjus, rengiasi ginti Jurgelionio idėją, teisėtumą, narių valią ir įstatymus. SLA kuopos rengiasi reikalauti ekstra seimo, kad išspręsti šį incidentą. Pildomoji Taryba paleido akmenį nuo kalno į Suisvienijimo narius, bet tas akmuo gali sutrinti pačią Pildomąją Tarybą. Ką ši kova atneš —niekas nežino, bet ji buvo nešvengtina: Susivienijimo centre viskas paseno, sustingo. Reikia naujo kraujo, kad Susivienijimui įleidus gyvybės. Reikia operacijos ir reikia dabar.

F. Motuzas.

Prezidentas su žmona–Valukų svečiai

Letuvos prezidentas A. Smetona su žmona keletai dienų pasiliko dr. J. Valuko ir jo šeimos globoje. P. Smetonienė šiek tiek susirgus, todėl ji yra nuolatinėje dr. Valuko priežiūroje. Įvairiais klausimais pasitarti, prezidentą Smetoną kasdien aplanko vietos lietuvių draugijų pirmininkai ir šiaip veikėjai. Praėjusio trečiadienio vakare Juozas Ginkus atsivedė didelį būrį Amerikoje gimusio ir augusio jaunimo, su kuriuo prezidentui buvo labai įdomu pasikalbėti, pasikeisti mintimis.

Šiuo metu su prezidentu Smetona tariasi knygų ir kai kurių laikraščių leidėjai. Mat, prezidentas yra parašęs naują veikalą.

Netrukus prezidentas Smetona vyksta į Washingtoną.

Aukštasis svečias labai patenkintas New Yorko lietuviais ir jų nuoširdžiu vaišingumu.

Maspetho Auditorijos Bendrovė veikia

Maspethiečiai pasiryžę žūtbūt pasistatyti tinkamą vaidinimams, koncertams, baliams ir bankietams salę - auditoriją. Žemės gražus plotas jau nupirktas tinkamoje ir visiems patogioje vietoje, o pačios auditorijos statybą manoma netrukus pradėti.

Kovo 22 d. šaukiamas Auditorijos Bendrovės akcininkų metinis suvažiavimas, kur bus patiekti raportai ir atsiskaitymai už ikišiol surinktus pinigus. Ten pat bus priimami ir nauji akcininkai. Suvažiavimas bus Lietuvių Piliečių klube, 60-39 56th Drive.

Sekmadenį, kovo 30 d. bus poseiminė tos bendrovės vakarienė, kurioje galės dalyvauti ir pašaliečiai.

Antanas Daukantas atidarė naują vietą

Daugeliui brooklyniečių žinomas Antanas Daukantas, daugelį metų turėjęs saliūno biznį South Brooklyne, dabar atidarė biznį naujoj vietoj, 948-50 Jamaica Ave., prie Cypress stoties, BMT linijos.

Naujoji vieta, baigta remontuoti ir dažyti, turi daugelį patogumų; didi svetainė vestuvėms, bankietams, šokiams ir kitokiems parengimams. Didžioji salė yra sujungta su mažesne saliuke, kurioj taip pat nemažai vietos. Salė moderniškai įrengta su visais patogumais. Vestuvėms ir puotoms yra patogi didelė virtuvė.

Svečių patogumui, valgoma salė ir didelis baras.

Antanas Daukantas yra plačiai žinomas žmogus. Daugelis lietuvių dabar važiuoja aplankyti Antaną naujoj vietoj.

Maspetho Auditorijos pranešimas

Lithuanian Auditorium of Maspeth, 60-59 Drive, Maspeth, N. Y. prašo visų savo akcininkų (šėrininkų) kurie yra pakeitę savo gyvenimo vietą, kad ūmai praneštų šiai bendrovei savo naujus adresus, o kurie yra pardavę savo akcijas (šėrus) kitiems žmonėms, kad ūmai perregistruotų tas akcijas bendrovės knygose pirkėjų vardu. Neperregistruotos akcijos gali netekti teisių bendrovės reikaluose.

Apsisaugokite patys ir apsaugokite Auditorijos bendrovę! (Adv.)

Nepaprastas Palengvinimas Reumatiškų Skausmų

Nekentėkite bereikalingai raumenų skaudėjimų. Tūkstančiai žmonių pasiekė nepaprastą palengvinimą reumatiškų skausmų, strėnų raumenų skaudėjimų, išsinarinimų ir šiaip raumenų skaudėjimų vien išsitrindami su Pain-Expellerių. Šis sensacingas linimentas ūmai suteikia laukiamą palengvinimą. Virš 17 milijonų bonkučių jau išparduota. Todėl neatidėliodami nusipirkite ir jūs bonkutę Pain-Expellerio. Reikalaukite Pain-Expellerio su inkaru ant dėžutės.

LITHUANIAN 153

LIETUVOS PABĖGĖLIAI LAUKIA JŪSŲ PAGALBOS

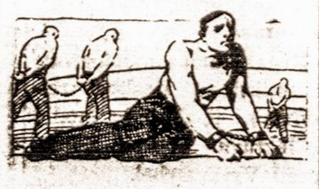

Aukos siunčiamos šiuo adresu:

Lietuvių Tautos Fondas
357 Union Avenue,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: EV. 7-1199

AR JAUČIATĖS NUVARGĘ —BE VIKRUMO?

SKAUDA GALVA—ĮSPUTĘ VIDURIAI? Kada tik užsikemsa jusų žarnos, įsputa viduriai, dvokia kvapas, sunkina aitra, užkietėjimas, imkitę FEEN-A-MINT. Ta malonaus skonio liuosuojama kramtoma guma švelniai, bet tikrai liuosuoja vidurius. Imkit einant gult. Syte jausite tikrą palengvinimą ir atgausite vikrumą. Jaunų ir senų milijonai naudojasi nebrangiu FEEN-A-MINT. Jis tinka ir jusų šeimai. Nusipirkit FEEN-A-MINT šiandien.

10¢

I. BANAS SIGNS

Ign. Banasevičius,
Dailininkas.

Daromos įvairios iškabos auksinėmis ir kitokiomis raidėmis

Visokie meno darbai atliekami greitai, gerai ir pigiai

Kreipkitės:
IGN. BANASEVIČIUS
350 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKA
RESTAURACIJA
BAR & GRILL

Gaminame amerikoniško ir lietuviško stiliaus valgius. Galima gauti Amerikos ir importuotos degtinės, vyno ir alaus.

Lietuviškas kumpis, rūkyti kilbasai ir kopūstai galima gauti kasdieną

Joseph Zeidat
411 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

ELIZABETH, N. J.
Vienybės atstovas
R. DŽIOVALIS
510 Franklin St.

The Logan Inn, Inc.
A. Mikalauskas, prez.
M. Stalonis, ižd.

RESTORANAS IR BARAS

Įvairiausi gėrimai
Pirmos rūšies maistas
Draugiška nuotaika

PRAŠOME:

3296 Atlantic Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tel.: AP. 7-9674

B. J. SCHEGAUS
Real Estate ir Insurance

Norite pirkti ar parduoti namą?
Gauti paskolą?
Apsidrausti?

— Kreipkitės:

B. J. SCHEGAUS
195 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
Tel.: EV. 7-1241

JUOZO MARTINAIČIO
Gėlių Krautuvė
272 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

Gėlės vestuvėms, laidotuvėms ir kitoms progoms.

Tel.: Evergreen 4-8424

J. VAITULIONIS
PIRMAS LIETUVIS
Chiropraktas Gydytojas

307 GRAND STREET,
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vak.
Nedėliomis ir šventadieniais
Nuo 10 ryto iki 1 po pietų

CLEMENT VOKETAITIS
Advokatas
50 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
TEL.: TRIANGLE 5-3622

168 GRAND STREET
Tel.: EVergreen 8-7179

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK 161 No. 6th Street	VALANDOS 8—10 ryte 1—2 popiet 6—8 vakare Šventadieniais susitarus Tel. Evergreen 8-9229
DR. A. PETRIKA 221 So. 4th Street (DANTŲ GYDYTOJAS)	VALANDOS 9—12 ryte 1—8 vakare Penktadieniais uždaryta Tel. EVergreen 7-6868
DR. BLADAS K. VENCIUS 499 Grand Street (Dantų Gydytojas)	VALANDOS: 9 — 12 ryte 1 — 9 vakare Penktadieniais uždaryta Tel.: ofiso STagg 2-0706 Namų—JAmaica 6-3834
DR. A. J. STALONAS 144 Ridgewood Ave. Brooklyn, N. Y.	*Valandos:* 1—2 p. p. 6—8 vakare Tel. APligate 7-1433

PARK FLORIST
GĖLININKAS
MOTIEJUS MAŽEIKA, SAV.
79-01 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.
Tel.: VIrginia 9-3112

Gėlės įvairioms progoms: laidotuvėms, vestuvėms, baliams ir t.t.
Taip pat nuomojam palmes.

VIENINTĖLĖ LIETUVIŲ BALDŲ KRAUTUVĖ

GRAND FURNITURE CORP. CHAIR

409 ir 436 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-8451
MARIJA PETRAITIENĖ IR SŪNŪS

Mes patys gaminame ir pardavinėjame geriausios rūšies baldus

Duodame lengvomis išsimokėjimo sąlygomis, be jokių nuošimčių

Ateikite pasižiūrėti mūsų pardavinėjamų baldų ir, tyčia, palyginkite mūsų kainas su kitų krautuvių kainomis

Jūs niekur kitur negausite pigiau, kaip Petraičių Krautuvėse.

Jūs mokėsite už baldus, o ne už jų papuošimą

"AŠ ATVEŽIAU NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS VĖLIAVĄ"

(Atkelta iš 1 puslapio)

kūrtą gražų gyvenimą ir pažangą. Vėl susilauksim laisvės, dėl kurios vieningai kovosim. Prez. Smetona vienintelis Pabaltijo v-bių prezidentas laisvas ir gyvas. Tegyvuoja Lietuvos Nepriklausomybė ir Prez. Smetona!"

P. Smetonienė, padėkojusi visiems už gražius sveikinimus ir linkėjimus, palinkėjo, kad Dievas padėtų mums visiems gyventi vienybėje.

Kalbų tarpais puotos iškilmes apvainikavo dainos karalaitės O. Katkauskaitė ir B. Darlytė, abi dainavusios Lietuvos operoje. Pirmoji tarp kitko sudainavo įspūdingą "Pagerbkme mūsų vadą." Dėkingi puotos dalyviai plojimais stengėsi išplėsti salės sienas.

Pagaliau atsistojimu ir griausmingais plojimais pasveikintas, prabilo Lietuvos Prezident: A. Smetona: "Broliai ir seserys amerikiečiai lietuviai! Nuoširdžiausia mano padėka visiems, kurių dėka galėjau būti sutiktas: komitetui, kuris tiek daug rūpesčio padėjo, visiems jo bendradarbiams ir svečiams, pasiryžusiems surengti pagerbimą man taip liūdną valandą. Ypač mane sujaudino Marylando pasveikinimas, atneštas teisėjo Laukaičio. Dėkoju už gražius sveikinimus.

Liūdną pasveikinimą nešu iš mylimos tėvynės Lietuvos, kuri tiek vargo neša. Man ypatingai sunku. Lankausi kaipo Lietuvos Prezidentas laisvoje Jungtinių Valstybių žemėje. Liūdnas esu, bet nenusiminęs. Atnešu pasveikinimą iš Tėvynės, kuri neša vargą, despotizmą, ir šaukiasi jūsų pagalbos. Aš tikiu, kad tie tylūs šauksmo žodžiai jums bus suprantami: **telkitės vienybėn, užmirškite kas jus skiria. Riša Lietuvos meilė — vaduokitės ja!** Taip šaukia Lietuva, pavergta, bet nenorinti pasiduoti. Liūdna. Mano bendradarbiai sėdi kalėjime, kiti gal jau negyvi. Dirbsiu toliau su jumis.

Broliai ir seserys lietuviai amerikiečiai! Ne tuščiomis rankomis atvažiavau. Atvežiau jums Lietuvos vėliavą. Gelbėdamas save ir savuosius, **gelbėjau Lietuvos garbę ir vardą — nedėjau parašo ant gėdos dokumento.** Jo nepasirašiau. Aš buvau, esu ir būsiu Lietuvos Respublikos Prezidentas — bent lietuvių tautos akivaizdoje. Mūsų viltis, kad galim tęsti kovą. Gal vienam kitam nepatinka Smetona. Bet nešioju Lietuvos vėliavą, kuri gali vėl suplevėsuoti, kada susidarys tinkamos sąlygos Lietuvos valdžiai sudaryti.

Mūsų padėtis nėra be vilties. Mes ne vieni. Daugiau kaip šimtas milijonų žmonių, mažų ir didelių tautų pavergta. Visos jos kenčia, dejuoja — jos vėl nori būti laisvos. Jei ir maži esam, bet stiprūs savo teisybe. Ji šiandien paminta, paniekinta. Ar ji vėl pakils? Atminkime aną Didįjį Karą, kuris pasibaigė tautų laisve. Kas neša tą obalsį? Amerika! Jos Prezidentas Wilsonas! Su tuo didžiuoju dėsniu negalima nesiskaityti. Šis dėsnis vėl nusvers, kaip nusvėrė ano Didžiojo Karo metu. Mieli lietuviai! **Jūs žinote gerai, ką pasakė Prezidentas Rooseveltas. Jis tuščių žodžių nemėto. Ką pasako — tą ir daro.** Jis paguodė visas mažąsias tautas, parblokštas neteisybės despotizmo.

Kai aš Europoje neberadau vietos, kur man ir šeimai pasidėti, mano bendradarbiai patarė nevažuot į Ameriką, kur neturiu vardo. Sakau: dėl to ir važiuosiu, gal galėčiau savo vardą apginti. 70-tus metus einu. Būdamas moksleivis, veikiau ir vedžiau kitus — ir man pritarė. 15 metų išbuvau Lietuvos Prezidentu. Tad turiu pasitikėjimą. **Patiksiu ar ne, bet sakysiu tiesą apie Lietuvą. Nesibriausiu į amerikiečių lietuvių gyvenimą. Bet žinau, kad jūsų širdys plaka Lietuvai ir Jos laisvei, kap ir mano širdis.** Tikiu, kad mane sutiks su meile. Šis susibūrimas stipriną viltį, kad Lietuva buvo ir bus nepriklausoma. Galiu jus įtikinti, kad **ji bus laisva su Vilnium, su Gardinu!**

Mes stipresni negu prieš 24 metus. Tada neturėjom šviesuomenės, neturėjom patyrimo. Dabar, 20 metų ragavę laisvės, nebūsim kitoki. Pasikviesiu liudytojais tuos, kurie lankėsi laisvoje Lietuvoje. Ar nematė pagerintų ir naujų kelių, pastatų, ūkių, fabrikų? Ar Lietuvos prekės nekeliavo į pasaulį? Turim 6,000 mokytojų, aukštų mokyklų, kurių neturėjom caro laikais. Lietuva tiek pakilo, kad Jai trūko darbininkų. Tai žino ne tik lietuviai, bet ir svetimi atstovai, kurie matė Lietuvą. Mūsų tauta nedidelė, bet garbinga, darbšti ir verta laisvės.

Atvažiavau pasilsėt, paviešėt, bet ir darbą dirbti, koks tinka mano pareigoms: rūpintis, dirbti, kad Lietuva būtų vėl laisva. Kas dirba — turi būti pasitikėjimas, talka. Turim šiandien daug daugiau darbų dirbti. Atgaivinkim 1919-1920 metų entuziazmą. Pamatysim — atstatysim. Vienybėje galybė. Susiklausymas remiasi ant mūsų vilties. Viltis ir tikėjimas yra didelis akstinas, kai rišasi su darbu. Nėra grįčios be dūmų, bet nėra grįčios be lango, be durų, pro kur dūmai gali išeiti.

Mes maži, o Rusija didelė. Seniau girdėjot: kas Rusija? tai milžinas, kurio tikslas visus spausti. Jei nespaus — tautos išlįs ir eis į laisvę. Ateis ta valanda, kada galėsim sukrusti su didesne energija, negu buvom pirma parblokšti. **Šauksiu. Kas išgirs — pritars. Pritars visa letuvių tauta. Eisim tikslan vienu žygiu.** Vietoj išvirtusių šulų pastatytsim naujus. Mūs kelias ilgas. Negalim įsivaizduoti, kada pasieksim savo žvaigždės — laisvės. Bet pasieksim.

Amerkos ambasadoriaus pavaduotojas Berlyne labai rūpinosi Lietuvos likimu ir mano šemos atvykimu. Ačiū jam.

Kalbant su spaudos atstovais, įvyksta klaidų. Vienam dienrašty buvo pasakyta, kad aš pirmas ir vienintelis Lietuvos Prezidentas. Buvo ir kiti. Didelės pažangos padaryta Lietuvoj ne tik man valdant, bet ir Prezidentams Stulginskiui ir Griniui valdant. Bet kam valdant tauta darė pažangą.

Broliai ir seserys! Nuoširdžiai dėkoju už tokį gražų sutikimą, pagerbimą, didelį susibūrimą. Ačiū jums visiems Išsiskirstykim su mintimi: Valio laisva nepriklausoma Lietuva!"

Sugiedojus Lietuvos ir Amerikos himnus, niekas dar nenorėjo skirstytis. Prezidentas, p. Smetonienė ir kiti aukšti svečiai mielai šnekėjosi su visais ir prašomi pasirašydavo atminimui.

Po tokių sutiktuvių, po tokio gražaus amerikiečių lietuvių bendravimo su Lietuvos Prezidentu turi prasidėti nauja gadynė: organizuota talka, vienybė, milžiniški darbai ir atkakli kova dėl mūsų Tėvynės išvadavimo. Amerikos Lietuva laukia savo Vado šauksmo ir tiesos apie Rusijos smurtą ir despotizmą.

Petras Jurgėla

Fakeistas bangų rodiklis lietuviškai radijo programai

Radijo stotis WCNW praneša, kad nuo kovo (March) 29 d. šios stoties programos bus transliuojamos bangomis 1600 klc. (ar 160 sulig jūsų radijo). Tos programos bus girdimos daug toliau, negu ikšiol.

Transliuojamos iš šios stoties Juozo Ginkaus vedamos lietuviškos programos bus girdimos, kaip ir pirmiau, pirmadieniais 8:30 val., ketvirtadieniais 6:45 ir šeštadieniais 5:30 v. vakarais. Tik pasukite savo radiją į 1600 klc.

Skelbėjui Vyt. Ubarai išvykus į kariuomenę, šiai programai tvarkyti pakviestas Adomas Jezavitas, o muziką tvarko komp. R. Kurdinaitis.

Spaudos Klubo susirinkimas

Lietuvių Spaudos Klubo susirinkimas bus kovo 27 d. 307 W. 30th Street, New Yorke. Šiame susirinkime bus renkama ir Klubo valdyba. Šio klubo veikla nuolat didėja ir, reikia tikėtis, klubas šaugs į naudingą organizaciją laikraštininkams ir visuomenei. Kviečiami visi nariai dalyvauti.

Grįžo iš Floridos

Po penkių savaičių atostogų Floridoj, p. Garšvienė šiomis dienomis, grįžo į New Yorką. Jeigu ne bankietas Lietuvos prezidentui A. Smetonai priimti, kuriame p. Garšvienė dalyvavo, ji, be abejonės būtų dar ilgiau Floridoj viešėjusi. Garšvienė atostogas praleido kartu su kitais lietuviais, kurių šiais metais ten buvo labai daug.

Gresia kasyklų uždarymas

New Yorke susirinko anglių kasyklų savininkų ir angliakasių unijų atstovai į konferenciją dėl darbo sutarčių atnaujinimo. Jei nebus sutitarta, vra pavojaus, kad visos kasyklos aštuoniose valstybėse bus uždarytos balandžio 1 d. Šie pasitarimai liečia dvylikos milijonų tonų anglių gamybą ir 120,000 angliakasių darbą.

LD Klubo vakarienė

Lietuvių Demokratų Klubas ruošia jau trečiąjį metinį savo bankietą. Šių metų bankietas įvyks Piliečių Klubo salėje, 280 Union Avenue, sekmadienį, kovo 30 d., 6:30 val. pp. Po vakarienės bus bendras balius. Gros LDK dūdų orkestras J. Stukio vedamas. Bilietai bankietui po $1.50.

Gema, serga, miršta

Per pereitą savaitę Brooklyne gimė 793 kūdikiai. Limpančiomis ligomis susirgimų buvo: tymais 2,751, škarlatina 107, kokliušu 40, difteritu 5, meningitu 1, influencija 10. Mirė plaučių uždegimu 31, influencija 4, škarlatina 1, kitomis ligomis 504, auotmobiliai užmušė 7. Gyventojų prieauglis 246.

Autobusų streikas nesibaigia

New Yorko keleivinių autobusų tarnyba streikuoja jau antra savaitė. Reikalauja didesnių algų. Streikas sulaikė nuo kursavimo gatvėse 1,300 autobusų. Miesto majoras La Guardia bandė tarpininkauti, bet streikininkai su busų saviminkais, nesusitaikė ir streikas besitęsia.

Streikininkai rodo patriotizmą

Vienuolika streikuojančių darbininkų iš CIO lokalo 16, Edgewater, N. J. grįžo į darbą ne kaip streiklaužiai, tik kaip vyriausybės programos rėmėjai, nes reikėjo sukrauti aluminijo gaminių dvidešimts šešias tonas ir išsiųsti į lėktuvų dirbtuves. Darbininkai skiria savo uždarbį už šį darbą jūrininkų pašalpai. "Mes streikuojame prieš Aluminijo Bendrovę, o ne prieš Jungtines Valstybes," — sako tie darbininkai.

Atostogauja Floridoje

Pereitą savaitę į Floridą laivu išplaukė p. Kruchienė su p-le Balkūnaite. Jos rašo, kad kelionė buvo įdomi ir linksma, bet oras Floridoj labai netikęs. Šios savaitės pabaigoj jos tikisi sugrįžti atgal.

GYVYBĖS APDRAUDOS VEIKLA

GYVYBĖS APDRAUDOS veikla iš esmės yra nuolatinė veikiančioji jėga — milijonuose tų namų, kurie dalyvauja jos pelne.

Pernai Metropolitan apsilankė daugelyje tų namų, kur įvyko šeimų krizė, išmokėdama daugiau negu $182,000,000 pomirtinių dešimtims tūkstančių paveldėjų, turinčių apdraudos polisus. Dividendais, amžiaus apdraudomis, nedarbingumu, nesveikatos ir nelaimių apdraudomis ir kitomis pašalpomis išmokėta ar kredituota polisų laikytojams per metus daugiau negu $426,000,000. Iš viso išmokėta beveik $609,000,000 polisų laikytojams ir pomirtinių gavėjams, kas yra gana aukštas šios Bendrovės rekordas.

Metropolitan fondai, įvesdinti jos polisų laikytojų naudai, nesiliovė dalyvavę tautos ekonominėje struktūroje. Tie fondai padėjo valdžios veiksmų finansavimą, padėjo palaikyti industrijos eigą ir žmones darbuose, statyti viešus ir privatinius pastatus, pagelbėjo farmeriams įsigyti ūkius ir juos užlaikyti tinkamame stovyje. O vienok bendrai nustatyti žemi nuošimčiai nesiliovė veikti į Bendrovės pelną, podraug ir į polisų laikytojų dividendus.

Be to, per savo Geroviškumo veiklą, slaugymo patarnavimą teisėtiems polisų laikytojams, per tyrimus, per sveikatos ir saugumo literatūrą bei skelbimus Metropolitan vėl daug prisidėjo prie sveikatingumo palaikymo Amerikoje. Mirtingumo rata tarp Metropolitan polisų laikytojų pasilaikė labai žema, o mirtingumas tarp industrinių polisų laikytojų buvo beveik tokis pat, kaip ir 1939 m. — labai žemas šiai apdraustųjų grupei.

Metropolitan yra savitarpinė apdraudos bendrovė. Vadinas, tos bendrovės pelnas yra skiriamas polisų laikytojams ir jų paveldėjams. To pelno vertė galų gale išmokama kaip jų pačių pelnas... ir tik jiems patiems.

Biznio raportas už 1940 metus iki gruodžio 31 d. (kaip įteikta New Yorko valstybės Draudimo Departamentui metiniame pareiškime).

AKTYVAS, KURIS UŽTIKRINA PAŽADUS

VALSTYBIŲ VERTYBINIAI POPIERIAI		$1,147,603,320.93
J. V. Valdžios	$1,063,435,444.96	
Kanados valdžios	84,167,875.97	
KITI BONAI		1,947,840,273.51
J. V. Valstijų ir Savivaldybių	98,597,960.88	
Kanados Provincijų ir Savivaldybių	104,071,903.62	
Geležinkelių	556,382,872.40	
Viešųjų reikmenų	709,433,300.58	
Industrinių ir įvairių	479,354,236.03	
AKCIJOS		86,359,622.68
Visos pirmenybinės ir garantuotos išskiriant $47,952,13		
FIRMOJI PASKOLA NEKILNOJAMAM TURTUI		937,226,443.47
Ūkiams	82,104,425.08	
Kitoms nuosavybėms	855,122,018.39	
PASKOLOS POLISAMS		504,549,131.45
NUOSAVAS NEKILNOJAMAS TURTAS		430,945,055.68
Įima Bendrovės nekilnojamą turtą savam vartojimui ir namų projektams		
GRYNAIS PINIGAIS		150,740,516.25
NESUMOKĖTOS IR ATIDĖTOS PREMIJOS		90,232,179.03
PRIKLAUSĄ IR PADAUGĖJĘ NUOSIMČIAI		62,295,093.32
IŠ VISO		$5,357,791,636.32

PASYVAS POLISŲ LAIKYTOJAMS, GAVĖJAMS IR KITIEMS

REZERVAI POLISAMS, KAIP REIKALAUJA ĮSTATYMAI	$4,665,558,926.00
Suma, kuri su nuošimčiais ir ateities premijoms užtikrins polisų apmokėjimą.	
DIVIDENDAI POLISŲ LAIKYTOJAMS	112,417,253.00
Paskirti išmokėjimui 1941 metais.	
REZERVAI ATEITIES IŠMOKĖJIMUI SULIG PRIEDINIŲ SUTARČIŲ	139,378,189.86
LAIKOMA BYLOMS	23,183,629.31
Čia įimamos bylos laukiančios įrodymų ir numatomos sumos nepareikštoms byloms.	
KITOS POLISŲ OBLIGACIJOS	44,729,420.90
Įimti rezervai nelaimių ir sveikatos apdraudai; palikti Bendrovėje dividendai, išmokėtos premijos ir kt.	
ĮVAIRIOS ATSAKOMYBĖS	32,284,133.01
Neįskaitytos viršų atsakomybės, kaip priklausantys ar susidėję taksai.	
VISOS ATSAKOMYBĖS	$5,017,551,552.08
SPECIALUS FONDAI	16,370,000.00
NEPASKIRSTYTOS LĖŠOS	323,870,084.24
IŠ VISO	$5,357,791,636.32

NOTA.—Šioje sąskaitoje įiena ir $238,267,054.59 sudėti pas įvairius viešuosius viršininkus, kaip reikalauja įstatymai ir reguliavimo viršenybė. Įvesdinimai Kanadoje parodyti šioje sąskaitoje, yra raportuoti sulig pariteto vertės.

Metropolitan Life Insurance Company

FREDERICK H. ECKER, *Chairman of the Board* (A MUTUAL COMPANY) LEROY A. LINCOLN, *President*

1 Madison Avenue, New York, N. Y.

D I R E C T O R S

FREDERICK H. ECKER, New York, N. Y.
Chairman of the Board
Metropolitan Life Insurance Company
*MITCHELL D. FOLLANSBEE, Chicago, Ill.
Member, Follansbee, Shorey and Schupp
Attorneys at Law
JOSEPH P. DAY, New York, N. Y.
President, Joseph P. Day, Inc., Real Estate
LANGDON P. MARVIN, New York, N. Y.
Member, Emmet, Marvin and Martin
Attorneys at Law
WILLIAM L. DE BOST, New York, N. Y.
President, Union Dime Savings Bank
JERFMIAH MILBANK, New York, N. Y.
Milbank & Co.
*Died Jan. 26, 1941

D'ALTON CORRY COLEMAN
Montreal, Canada, Senior Vice-President,
Canadian Pacific Railway Company
NEWCOMB CARLTON, New York, N. Y.
Chairman of the Board
Western Union Telegraph Company
LEROY A. LINCOLN, New York, N. Y.
President, Metropolitan Life
Insurance Company
HARRY W. CROFT, Greenwich, Conn.
Retired, formerly Chairman of the Board
Harbison-Walker Refractories Company
THOMAS H. BECK, New York, N. Y.
President, The Crowell-Collier Publishing
Company
WALTER EWING HOPE, New York, N. Y.
Member, Milbank, Tweed and Hope
Attorneys at Law

SAMUEL W. FORDYCE, St. Louis, Mo.
Member, Fordyce, White, Mayne, Williams
and Hartman, Attorneys at Law
GEORGE MCANENY, New York, N. Y.
Chairman of the Board
Title Guarantee and Trust Company
ROBERT V. FLEMING, Washington, D. C.
President and Chairman of the Board
Riggs National Bank
FREDERIC W. ECKER, New York, N. Y.
Vice-President
Metropolitan Life Insurance Company
WINTHROP W. ALDRICH, New York, N. Y.
Chairman of the Board
Chase National Bank of New York
WILLIAM W. CROCKER, San Francisco, Calif.
President
Crocker First National Bank of San Francisco

AMORY HOUGHTON, Corning, N. Y.
President, Corning Glass Works
LOUIS S. ST. LAURENT, Quebec, Canada
Member, St. Laurent, Gagne, Devlin &
Taschereau, Attorneys at Law
ERNEST E. NORRIS, Washington, D. C.
President, Southern Railway System
THOMAS H. MCINNERNEY, New York, N. Y.
President, National Dairy Products Corp.
PHILIP D. REED, New York, N. Y.
Chairman of the Board
General Electric Company
JUAN T. TRIPPE, New York, N. Y.
President, Pan-American Airways System
WEBSTER B. TODD, New York, N. Y.
President, Todd and Brown, Inc., Builders

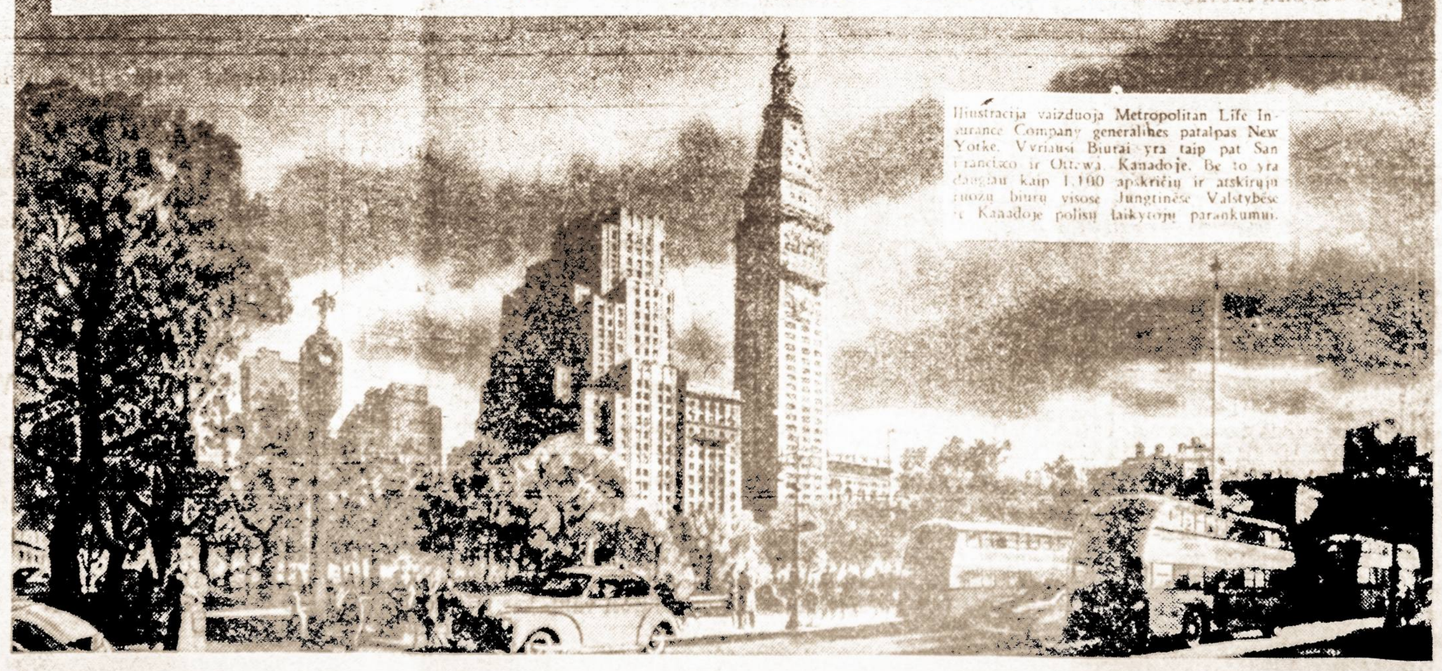

Iliustracija vaizduoja Metropolitan Life Insurance Company generalines patalpas New Yorke. Vyriausi Biurai yra taip pat San Francisco ir Ottawa, Kanadoje. Be to yra daugiau kaip 1,100 apskričių ir atskirųjų ruožų biurų visose Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje polisų laikytojų parankumui.

VIENYBĖ

Dėl prezidento priėmimo

Teko girdėti daugelio veikėjų nusiskundimų dėl bankieto Lietuvos Prezidentui pagerbti surengimo ketvirtadienį, vieton patogesnės dienos.

Lietuvos Prezidentui Priimti Komitetas turi garbės pareikšti, kad Prezidento A. Smetonos viešėjimas New Yorke buvo ribotas keturioms dienoms. Bankieto diena buvo pasirinkta prieš Prezidentui atvyksiant ir nežinant jo ateities planų. Iš Lietuvos pareigūnų buvo suprasta, kad tuojau po atplaukimo į New Yorką, Prezidentas A. Smetona vyksiąs į Washingtoną.

Turint tai galvoje ir nenorint sutrukdyti Prezidento planų, Komitetui teko priėmimą suruošti savaitės vidury, kad ir žinant laiko nepatogumą kiek tolimesnių kolonijų veikėjams.

Komitetas taip pat apgailėstauja, neturėjęs pakankamai adresų ir todėl negalėjęs tiesioginiai pakvesti daugelio tėvynainių.

Gerbiamoji visuomenė teiksis suprasti Komiteto veikimo sąlygas ir gerus norus, ir atleisti klaidas, įvykusias dėl laiko stokos. Sykiu naudojamės šia proga pareikšti dėkingumą visiems dalyviams ir sveikintojams už parodytą malonumą, kuris Prezidentą A. Smetoną sužavėjo.

Lietuvos Prezidentui Priimti Komitetas,

Dr. Vladas K. Vencius,
Pirmininkas.

Adv. Kostas R. Jurgėla,
Sekretorius.

Prakalbos apie sveikatą

Sveikata pirmoje vietoje.

Prakalbas rengia **Sveikatos Kultūros Draugija.** Kalbės du gerai žinomi kalbėotjai, lietuviškai ir angliškai. J. W. Tamsonas, N. D., kalbės temoje "Kas daryti, kad išvengti šalčio". Dr. Yurman'as N. D., Physic-Therapist'as, kalbės bendrai apie sveikatą. Laike klausimų Dr. Yurmanas pasikvies iš publikos moterį bei vyrą ir pažiūrėjęs į akis, pasakys jų **talentą ir ligą.**

Taigi, vyrams ir moterims šiose prakalbose bus gera proga sužinoti savo talentą ir ligą (jeigu serga). Prakalbos bus kovo 25 d. 8 val. vakare, 411 S. 3rd Str., tarpe Union Ave., ir Hewes Str., Brooklyn, N. Y.

Dr. Antanas Stalonas atidarė savo ofisą

Šiomis dienomis Brooklyno lietuviai praturtėjo nauju profesionalu. Praėjusią savaitę dr. Antanas J. Stalonas atidarė savo ofisą, kuris yra 144 Ridgewood Ave. Daktaro telefonas—Apligate 7-1433.

Dr. Ant. J. Stalonas yra gerų vienybiečių, biznierių Stalionių sūnus. Jie išaugino tris pavyzdngus vaikus — vieną dukterį ir du sūnus. Bet tėvams ypač yra daug džiaugsmo iš Antano, prieš dvejetą metų išėjusį aukštuosius medicinos mokslus ir išlaikiusio sveikatos departamente, Washingtone, kvotimus, kurie šiandien jam leidžia praktikuoti visose valstybėse.

Per pastaruosius dvejus metus dr. Stalonas praktikavo Queens apskrities ir St. Catarine ligoninėje.

Mūsų naujas profesionalas yra labai simpatingas vyras: kalba gražia lietuvių kalba. Sociališkame gyvenime, dr. Stalonas turi didelio pasisekimo. Jo išvaizda (tai šešių pėdų ir trijų colių geltonplaukis), jo asmenybė tuojau patraukia į save kiekvieną jį susitikusį žmogų. Be to, dr. Stalonas nesišalina ir iš lietuviškojo gyvenimo, — jis priklauso Šv. Jurgio ir kitose draugijose.

Dr. A. J. Stalonas

Nekalbant apie medicinos mokslo laipsnius, kuriais naujas profesionalas yra turtingas, rekia pastebėti, kad dr. Stalonas, nežiūrint jo jauno amžiaus, jau dabar laikomas vaikų ligų specialistas. Be to, jis praktikuoja chirurgiją ir kitokių ligų gydymą.

Dr. Ant. J. Stalonas gimęs ir augęs Brooklyne. Čia jis išėjo pradžios ir vidaus mokslą. Medicinos mokslą išėjo Long Island kolegijoje. Brooklyno lietuviai naujam profesionalui, be abejonės, linki daug pasisekimo.

SO. BOSTON, MASS.
Vienybės atstovas
A. MATJOŠKA
261 Athens Street.

PREZIDENTAS SMETONA IR PONIA—Trečiokų šeimos svečiai. Ieva Trečiokienė vaišina aukštuosius Lietuvos svečius. Trečiokuose, Newarke, šiuo metu gyvena pulk. A. Valušis ir jo žmona, Smetonų duktė ir žentas.

Mačionienės gimtadienis

Antradienį, kovo 4 d. Kastancijai Mačionienei, gyv. 236 Waynne St., kampe Colgate St., Jersey City, gražios alinės savininkei, jos gimtadienio proga, Mačionių duktė Mrs. Kelsey surengė gražią puotą.

Puotoj dalyvavo didelis Mačionienės draugų būrys. Tarp jų iš Brooklyno buvo atvykusi launiausioji Brooklyno laidotuvininkė Šalinskaitė-Shalins, Bukšniai, Katinai, Pijus ir Frances Šalinskai, Mičiuliai, Laurynaitis, Milukienė, Šalinsko sesutė Vasiliauskienė, Juozėnai, Miliniai, Mičiulytė ir Mr. Mack.

Tarp dalyvavusiųjų jersiečių buvo: Ragauskai, Mr. ir Mrs. Stevens, Žvirblienė, Veronika Juočienė ir Margevičienė.

Puotoj dalyvavusieji ponią Mačionienę gražiai pasveikino ir gražiomis kalbomis palinkėjo laimės ir prie laimės. Telegramine dainele sveikino Jersey City biznieriai Ragauskai, ir daug sveikinimų iš kitur priėjuntė artimiej Maičonių draugai ir prieteliai.

Mačionienės duktė Mrs. Kelsey, Bukšnienė, Šalinskienė, Milukienė ir Katinienė puotą papuošė puikiomis gėlėmis, o Katinienė ir Mačionių duktė Mrs. Kelsey puotos stalą paskanino puikiu Varpo gimtadieniniu tortu. Ponią Mačionienę svečiai taip pat apdovanojo dar ir reikšminga pinigine dovana. Puotos dalyvius gėrimais gerai pavaišino gimtadienį minėjusios Mačionienės vyras Stanislovas Mačionis, o puotai šeimininkavo Viktorija Margevičienė.

Dabar rengėjams, už dovanas, sveikinimus, už puotoj dalyvavimą ir pasidarbavimą Kastancija Mačionienė nuoširdžiai dėkoja.

Jonas Valaitis.

Dailės - Meno Ratelio Paroda

Maspetho parapijos salėje (Perry Ave., arti 63 st.) išstata-paroda gražiai vyksta. Daugelis žmonių išgirdo paskaitas, matė lietuvių dailininkų kūrinius. Šį šeštadienį ir sekmadienį, kovo 22 ir 23 d. rodomi judžiai (movies) apie dailę. Lankymo valandos kas vakarą nuo 7 iki 10 val. Šeštadienį ir sekmadienį pradžia 3 val. po pietų. Maspetho išstata baigsis pirmadienį, kovo 24 d.

Kita išstata prasidės Šv. Jurgio parapijos salėje, 207 York St., C. Brooklyne, antradienį, kovo 25 r. ir baigsis pirmadienį, kovo 31 d. Lankymo valandos tos pačios, kaip Maspethe. Visi lietuviai kviečiami pasinaudoti šia proga susipažinti su daile ir jos reikšme mūsų gyvenime. Įžangos visur ir del visoko dykai.

Vienybininko puota

Kovo 9 d. Antanas ir Marijona Pakinkiai minėjo savo vedybino gyvenimo 37 m. sukaktuves. Ta proga kun. Paulonis atlaikė iškilmingas mišias Šv. Jurgio bažnyčioje. Po pamaldų susirinko žento Danieliaus Raskevičiaus namuose, 187 Gold St., Pakinkių vaikai ir marčios. Čia visiems buvo paruošta puiki puota. Prie skanių valgių ir gėrimų, pasidalinta puikiu vedybiniu tortu.

Už taip malonią puotą ir suteiktą pagarbą, Antanas su Marijona Pakinkiai asmeniškai padėkojo dūkrelėms, sūneliams, marčioms, žentui ir anūkams, o taip pat pp. Brundzams už atsiųstus sveikinimus.

SKAITYKITE VIENYBĘ

COMPLIMENTS OF
SCHOLES BAKING, Inc.
V. LUKAS, Prop.

LIETUVIŠKA DUONA — Geriausia duona
SCHOLES BAKING
532 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

Lietuviška duona, pyragai ir įvairūs keiksai pristatomi į visas Brooklyno miesto ir apylinkės dalis. Mūsų duona pristatoma ir į kitus miestus.

Mūsų kepykloje galite gauti vestuvių, krikštynų, gimtadienių ir kitokių iškilmių pyragų

ANTPUSAIČIŲ MUZIKOS KRAUTUVĖ -
981 Broadway Brooklyn, N. Y.

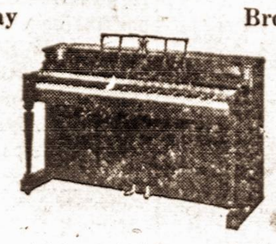

Galima pasirinkti visokių muzikališkų instrumentų: naujos mados vargonų, pianų radijo priimtuvų, rekordeonų rekordams gaminti. Taip pat gaidų, plokštelių armonikų, smuikų, bugnų ir kitokių instrumentų.
Kreipkitės pas seną brooklynietį. Gausite tinkamą ir skubų patarnavimą.
Tel.: JEfferson 3-6993

BABYLON HOTEL
Pr. ir A. Lapės, sav.
Babylon, Long Island, N. Y.
Nepamirškite, kad jūs — laukiamas svečias
Kur jūs rasite gražesnę vietą, kaip
BABYLON HOTEL
Tel.: Babylon 1449

ALLIANCE HALL
Restauranas ir Baras
*
Viena iš puikiausių lietuviškų svetainių
*
Tinkama vieta visokioms pramogoms.
*
Kasdien muzika ir šokiai.
*
ALLIANCE HALL
K. Buividas, sav.
197 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 4-6344

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

VINCAS J. DAUNORA
APTIEKORIUS
PUSSVEIKIS - - - Jauties niekam tikęs—bejėgis? Neturi apetito, biaurūs pūslės skausmai? Rūkštis viduriuose? Galvos skaudėjimai? Jeigu nuo užkietėjimo—vartok DAUNORO STOMACH MIXTURE
Tapk Sveiku
KAINA TIKTAI VIENAS DOLERIS
SVEIKATA LAIMĖ
229 BEDFORD AVE.
KAMPAS NORTH 4 ir 23 GATVĖS
BROOKLYN, NEW YORK

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
TEL. EVERGREEN 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Notary Public. Tel. STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN, N. Y.
Tel. Evergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41—72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC TEL. NEWTON 9-4464

F. W. SHALINS
(ŠALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

A. RODZEVICZ
(RADZEVIČIUS)
TEL. STAGG 2-4409
402 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-0783 Night, HAvemeyer 8-1158
JOSEPH LE VANDA
NOTARY PUBLIC
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

TARZANAS IR TARZELĖ

Edgar Rice Burroughs, vertė PIJUS BUKŠNAITIS

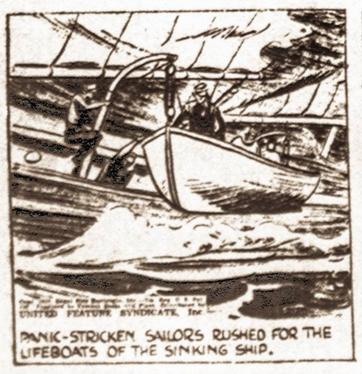

69. — Išsigandę jūreiviai puolėsi nuleisti iš laivo gelbėjimosi valtis. Nieks dabar nesitikėjo, kad laivas išliks nenuskendęs. Vienatinė viltis buvo gelbėtis menkose atsarginėse valtelėse.

"Atveskite iš apačios Tarzaną!" — paliepė Zalim Khalis. Bet jūreiviai jo neklausė: jie bijojo eiti į lavo dugną, kad neužlietų jų vanduo. Dabar jūreiviai galvojo tik apie savo gyvybę.

Išgirdusi, kad nieks negelbės Tarzano, Marika bandė pati bėgti į laivo dugną, bet kunigaikštis Migielius pagriebė ją į glėbį ir per prievartą įmetė į gelbėjimosi valtį, kur ir pats įšoko.

Palikę skęstantį laivą, jūreiviai su Zalim Khaliu ir Marika skubiai irklavosi banguojančiomis jūromis tolyn. O laive liko surakintas Tarzanas ir kažkur uždaryta didžioji bezdžionė Bohgdu.

Kas bus toliau—žiūrėkite kitame Vienybės numery